

อยู่ดี กินดี นำชุมชน : ทอดรหัสหมูสวรรค์สพริกลาบ

โครงการส่งเสริมสวัสดิการสังคมแบบบูรณาการ
ด้วยข้อมูลองค์รวมระดับตำบล
ภายใต้โครงการ U2T ตำบลคือเวียง
อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

ถอดบทเรียนพื้นที่ตำบลคือเวียง

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบ

บูรณาการ

(1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย)

คณะรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยพะเยา

ถอดบทเรียนพื้นที่ตำบลคือเวียง

โดย

สงวนลิขสิทธิ์ พ.ศ.2564 ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537

คณะรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ไม่อนุญาตให้คัดลอกทำซ้ำและ
ดัดแปลงส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือฉบับนี้ นอกจากนี้ได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษร
จากเจ้าของลิขสิทธิ์เท่านั้น

บรรณาธิการ โดย

สุธิณี ชูติมากุลทวี

ณัฐพร ลีนธนูวาท

ปิยะวัติ โรหิตารชุน

คณะทำงาน

1. ดร.สุธินี ชูติมากุลทวี	ประธานคณะทำงานประจำพื้นที่
2. ดร.ณัฐพร ลินธนูาวา	กรรมการคณะทำงานประจำพื้นที่
3. ดร.ปิยะวดี โรหิตารชุน	กรรมการคณะทำงานประจำพื้นที่
4. นายอนุวัต วัจวล	หัวหน้าทีมคือเวียง
5. นางสาวเกศกนก ไชยโย	ทีมงานประจำพื้นที่
6. นางสาวชนัญธิดา ยารังษี	ทีมงานประจำพื้นที่
7. นายเมธาวิ สองแสง	ทีมงานประจำพื้นที่
8. นางสาวกณฐมนี พรหมเทศ	ทีมงานประจำพื้นที่
9. นางสาวพยอม เผ่าใจมา	ทีมงานประจำพื้นที่
10. นายรัฐพงษ์ ศรีเมือง	ทีมงานประจำพื้นที่
11. นางสาวกิตติกานต์ บัวนาค	ทีมงานประจำพื้นที่
12. นางสาวพนา หมื่นวังใน	ทีมงานประจำพื้นที่
13. นายจารุกิตติ์ มุณีแก้ว	ทีมงานประจำพื้นที่
14. นางสาวสดากร อุตมาเครื่อง	ทีมงานภาคประชาชน
15. นางทิพวรรณ ชะเอ	ทีมงานภาคประชาชน
16. นางสาวเจนจิรา ศรีไชยอู่ด	ทีมงานภาคประชาชน
17. นางวรากุล นันตา	ทีมงานภาคประชาชน
18. นางสาวมธุรส พรหมสิทธิ์	ทีมงานภาคประชาชน
19. นางสาวศรสวรรค์ เทพกอม	ทีมงานภาคนิสิต
20. นางสาวนภัสนันท์ ตากองแก้ว	ทีมงานภาคนิสิต
21. นายปฐมพร ใจดี	ทีมงานภาคนิสิต
22. นางสาวรุ่งทิวา ถาแก้ว	ทีมงานภาคนิสิต
23. นางสาว สารินี บุญสิน	ทีมงานภาคนิสิต
24. นางสาวสุติชญาณ์ รอดรัตน์	ทีมงานภาคนิสิต
25. นางสาววรารัตน์ ใหม่โปธิ	ทีมงานภาคนิสิต
26. นายเชมรัฐ คำสุทธะ	ทีมงานภาคนิสิต

สารบัญ

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาของโครงการ	6
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ	7
1.3 กระบวนการดำเนินโครงการ	7
1.4 เป้าหมายและตัวชี้วัดของโครงการ	10
1.5 ผลที่คาดว่าจะได้รับ	15

บทที่ 2 การประเมินสถานภาพตำบล

2.1. สถานภาพตำบลตาม 16 เป้าหมาย ก่อนเริ่มดำเนินโครงการ	16
2.2. สถานภาพตำบลตาม 16 เป้าหมาย เมื่อสิ้นสุดโครงการ	18
2.3. เปรียบเทียบสถานภาพตำบลตาม 16 เป้าหมาย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ	20

บทที่ 3 การยกระดับเศรษฐกิจและสังคมที่เกิดขึ้นในตำบล

3.1 กิจกรรมหลักที่ได้ดำเนินงานในพื้นที่	
3.1.1 การพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่	23
3.2 การสร้างและพัฒนา Creative Economy	31
3.3 การนำองค์ความรู้หรือความเชี่ยวชาญไปช่วยบริการชุมชน	34
3.4 การส่งเสริมสิ่งแวดล้อม/การเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน (Circular Economy)	38
3.2 ผลจากการดำเนินกิจกรรมหลัก	41
3.3 เครือข่ายร่วมขับเคลื่อนงานเพื่อความยั่งยืนในชุมชน	47

บทที่ 4 สรุปผลลัพธ์การพัฒนาเชิงพื้นที่

4.1 สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับโครงการที่เป็นอยู่เดิม	49
4.2 กระบวนการที่ใช้ในการสร้างการเปลี่ยนแปลงในชุมชน	54
4.3 สถานการณ์ใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม	55
4.4 ผลกระทบและความยั่งยืนของการเปลี่ยนแปลง	59

บทที่ 5 สรุปผลการดำเนินโครงการ

5.1 สรุปเปรียบเทียบแผนกับผลการดำเนินงาน	60
5.2 บทเรียนและองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน	67

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1.1 แผนกิจกรรมโครงการทีม U2T ตำบลคือเวียง	9
ตารางที่ 1.2 ภาพรวมตำบล 14 ตัวชี้วัด	11
ตารางที่ 1.3 เป้าหมายของโครงการ “ส่งเสริมสวัสดิการแบบบูรณาการด้วยข้อมูล องค์กรระดับตำบล” (U2T-SPSS) 11 เป้าหมาย	12
ตารางที่ 2.1 การประเมินศักยภาพภาพตำบลตามเป้าหมาย 16 ประการ เมื่อสิ้นสุด โครงการ	18
ตารางที่ 2.2 การเปรียบเทียบสถานภาพตำบลก่อนและหลังดำเนินโครงการ	20
ตารางที่ 4.1 สถานการณ์ที่เป็นอยู่เดิมของตำบลคือเวียง	51
ตารางที่ 4.2 ภาพรวมด้านเศรษฐกิจก่อน-หลัง ทีมงานU2Tตำบลคือเวียงเข้ามา ดำเนินกิจกรรม	56
ตารางที่ 4.3 รูปแบบสวัสดิการสังคมที่กลุ่มร่วมให้ความคิดเห็น	58
ตารางที่ 5.1 สรุปแผนและกิจกรรม เป้าหมาย และผลการดำเนินงาน	61

สารบัญภาพ

รูปภาพที่ 3.1 อบรมการตลาดออนไลน์เชิงปฏิบัติการ	26
รูปภาพที่ 3.2 การจัดอบรมเรื่องการวิเคราะห์ต้นทุน	29
รูปภาพที่ 3.3 ตราสินค้าหมูสวรรค์คือเวียง	32
รูปภาพที่ 3.4 การฝึกอบรมทีมงาน U2T คือเวียงในหัวข้อ “การทำแผนที่เดินดิน”	35
รูปภาพที่ 3.5 ตัวอย่างข้อมูลสวัสดิการสังคมของชาวบ้านตำบลคือเวียงทั้งหมด จำนวน 9 หมู่บ้าน	36
รูปภาพที่ 3.6 การซ่อมแซมบ้านร่วมโครงการซ่อมแซมบ้านให้ผู้ยากไร้	37
รูปภาพที่ 3.7 การให้ความรู้การบริโภคอาหารและออกกำลังกายที่ถูกต้องแก่ ผู้สูงอายุและประชาชนทั่วไป	38
รูปภาพที่ 3.8 การให้ความรู้เรื่องมะเร็งมดลูกและมะเร็งเต้านมแก่กลุ่มสตรี	38
รูปภาพที่ 3.9 การแจกถุงขยะแก่ประชาชน	39
รูปภาพที่ 3.10 กิจกรรม Test of taste ขั้นตอนการทำหมูสวรรค์สพริกลาบ	40
รูปภาพที่ 3.11 สินค้าจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชน 2 แห่งที่มาร่วมมือกันผลิตหมูสวรรค์ รสพริกลาบ	41
รูปภาพที่ 3.12 การขายผลิตภัณฑ์หมูสวรรค์รสพริกลาบผ่านช่องทางออนไลน์	42
รูปภาพที่ 3.13 ผลิตภัณฑ์หมูสวรรค์รสพริกลาบและการขายผลิตภัณฑ์หมูสวรรค์ รสพริกลาบในตลาดชุมชน	43
รูปภาพที่ 3.14 ศูนย์การเรียนรู้สวนสมุนไพรพริกลาบ	43
รูปภาพที่ 3.15 ภาพตัวอย่าง Google my maps ของหมู่ 7 บ้านปางเจริญศึกษา	45
รูปภาพ 3.16 ภาพตัวอย่าง Google my maps ของหมู่ 9 บ้านปางแม่หล่าย	45
รูปภาพที่ 3.17 การลงพื้นที่ของทีมงาน U2T คือเวียง ในการเก็บแบบสำรวจข้อมูล Covid Survey	46
รูปภาพที่ 3.17 ข้อมูล Community Big Data (CBD)	47

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของโครงการ

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2563 เห็นชอบให้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมดำเนินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ โดยมีมหาวิทยาลัยในพื้นที่เป็นหน่วยบูรณาการโครงการ (System Integrator) และจ้างนักศึกษา บัณฑิตจบใหม่ และประชาชนทั่วไป จำนวน 60,000 อัตรา เพื่อร่วมพัฒนาพื้นที่ฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่มีความครอบคลุมในประเด็นต่างๆ ตามปัญหาและความต้องการของชุมชน

ในการดำเนินการของโครงการ U2T คณะรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ได้ให้ผู้ปฏิบัติงานเก็บรวบรวมและประเมินผลข้อมูลในพื้นที่ตำบลคือเวียง อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา แล้วนั้น พบว่า อาชีพเกษตรกรจัดเป็นหนึ่งในอาชีพหลักของเกษตรกรในตำบลคือเวียงเนื่องจากมีแหล่งน้ำที่สามารถหล่อเลี้ยงได้ตลอดทั้งปี มีทั้งแหล่งน้ำธรรมชาติและแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ทำให้พื้นที่อุดมไปด้วยพืชไร่และพืชสวนหลายชนิดโดยเฉพาะมันสำปะหลัง ข้าว กระเทียม หอมแดง ข้าวโพดและพืชสมุนไพร ซึ่งจัดเป็นวัตถุดิบที่ขึ้นชื่อของตำบล พืชท้องถิ่นเหล่านี้ส่วนใหญ่จำหน่ายในรูปของสดเพื่อปรุงอาหารรับประทานในครัวเรือนหรือแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ เช่น หมูสวรรค์ พริกกลาบ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม สภาวะปัจจุบันราคาผลผลิตทางการเกษตรที่ตกต่ำและการปศุสัตว์ประสบปัญหาในด้านต้นทุน ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของเกษตรกรผู้มีรายได้น้อย เนื่องจากรายได้ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับราคาของผลผลิตทางการเกษตร ทั้งนี้ ด้วยเล็งเห็นว่า สิ่งสำคัญในการพัฒนาอย่างยั่งยืนและช่วยสนับสนุนในด้านรายได้ให้แก่คนในพื้นที่ชุมชน ควรมีการพัฒนาอาชีพใหม่ให้เกิดขึ้นในตำบล ตามเป้าหมายของ สป.อว. ทางทีมงาน U2T พื้นที่คือเวียง จึงมีการจัดโครงการเพื่อเพิ่มกรอบความรู้เกี่ยวกับอาชีพในพื้นที่ตำบลและยกระดับตำบลให้มีศักยภาพยิ่งขึ้น และยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนและเพื่อก่อให้เกิดสวัสดิการชุมชนในกลุ่มวิสาหกิจและสวัสดิการระดับตำบล

ดังนั้น การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากท้องถิ่นจึงเป็นแนวทางหนึ่งในการใช้ประโยชน์และเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์จากท้องถิ่น อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ให้กับกลุ่มผู้ประกอบการ

รายย่อยหรือกลุ่มวิสาหกิจชุมชนซึ่งเดิมทำการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากพืชและการปศุสัตว์ อนึ่งนั้น ในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ควรคำนึงถึงการพัฒนาสินค้าให้มีศักยภาพในการแข่งขันทางการตลาดทั้งด้านคุณภาพ มาตรฐาน ความปลอดภัย และประสิทธิภาพการผลิตเพื่อรักษาส่วนแบ่งทางการตลาด ซึ่งทีมงาน U2T พื้นที่คือเวียง จะเป็นหน่วยงานเสริมสร้างความรู้และช่วยในการประสานงานร่วมกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในการสนับสนุนการแปรรูปผลิตภัณฑ์ด้วยการให้ความรู้เกี่ยวกับและเทคนิคการพัฒนาสูตร ออกแบบบรรจุภัณฑ์ และการตลาดที่ดีในการแปรรูป

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อให้เกิดการพัฒนาอาชีพใหม่และส่งเสริมสวัสดิการสังคม
2. เพื่อให้เกิดการพัฒนาทักษะในการเสริมสร้างอาชีพใหม่ในชุมชน
3. เพื่อให้เกิดการจัดทำข้อมูลขนาดใหญ่ของชุมชน Community Big Data
4. เพื่อให้เกิดการจ้างงานประชาชนทั่วไป บัณฑิตจบใหม่ และนักศึกษา ให้มีงานทำและฟื้นฟูเศรษฐกิจชุมชน
5. เพื่อยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ โดยมีมหาวิทยาลัยในพื้นที่เป็น System integrator

1.3 กระบวนการดำเนินโครงการ

1.3.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

โครงการส่งเสริมสวัสดิการสังคมแบบบูรณาการด้วยข้อมูลองค์กรระดับตำบล ตำบลคือเวียง อำเภอดอกคำใต้ มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. การเตรียมการจ้างงานและการจ้างงาน คณะรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์ประกาศรับสมัครผู้ปฏิบัติงานโครงการประกอบด้วย นิสิตปัจจุบัน บัณฑิต และ ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ตำบลคือเวียง โดยทำการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์ เพื่อทำการสรรหาและคัดเลือกผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมตามเกณฑ์ที่กำหนดเข้ามาปฏิบัติงานในโครงการ
2. การประชุมเพื่อชี้แจงกฎระเบียบ ข้อปฏิบัติและรายละเอียดต่างๆ ของการปฏิบัติงานตลอดระยะเวลาของการดำเนินโครงการแก่ผู้ที่ผ่านการคัดเลือกเข้ามาทำงานในโครงการ
3. การพัฒนาทักษะทั้งที่ 4 ด้านของผู้ปฏิบัติงานในโครงการส่งเสริมสวัสดิการสังคมแบบบูรณาการด้วยข้อมูลองค์กรระดับตำบล” ตำบลคือเวียง อำเภอดอกคำใต้” ซึ่ง

ประกอบด้วยทักษะด้าน Digital Literacy, English Competency, Financial Literacy และ Social Literacy

4. การวางแผนร่วมกันระหว่างบัณฑิต นิสิต และประชาชนที่ได้รับการจ้างงานผ่านโครงการ เพื่อจัดโครงสร้างการบริหารจัดการภายในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตำบลคือเวียง ได้แบ่งการทำงานออกเป็นฝ่ายต่างๆ พร้อมทั้งระบุหน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละฝ่าย และการระดมความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานภายในโครงการ เพื่อค้นหาศักยภาพของชุมชนเพื่อพัฒนาและต่อยอดทางด้านเศรษฐกิจ
5. การลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลของตำบลคือเวียง ประกอบด้วย ข้อมูลการเฝ้าระวังและป้องกันโรคติดเชื้อ covid-19 ข้อมูลราชการในพื้นที่เป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์หรือตำบลโปรไฟล์ ข้อมูลสวัสดิการสังคม ข้อมูล CBD และข้อมูลผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อต่อยอดทางด้านเศรษฐกิจ
6. การจัดอบรมโครงการพัฒนาอาชีพใหม่ให้แก่ชุมชน เพื่อยกระดับอาชีพและเศรษฐกิจในพื้นที่ และเพื่อการพัฒนาอาชีพใหม่ โดยการให้ความรู้ด้านการยกระดับผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ในชุมชน เพื่อยกระดับอาชีพ รายได้ เศรษฐกิจในพื้นที่และเพื่อพัฒนาอาชีพ ผลิตภัณฑ์ขึ้นชื่อของ ต.คือเวียง คือ หมูสวรรค์จากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหมู่ที่ 2 บ้านโพธิ์ทอง และน้ำพริกปลาจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหมู่ที่ 9 บ้านปรางค์แม่หล่าย โดยทีม U2T ของตำบลคือเวียงได้มีการออกแบบการแปรรูปผลิตภัณฑ์ใหม่เป็น หมูสวรรค์สลาบ และได้จัดอบรมทั้งสิ้น 2 ครั้ง ได้แก่ ครั้งที่ 1 วันที่ 21 มิถุนายน 2564 อบรมเรื่องการปรับเปลี่ยนรูปแบบการตลาดที่เน้นเจาะการตลาดในรูปแบบออนไลน์ และครั้งที่ 2 วันที่ 29 กรกฎาคม 2564 อบรมเรื่องการเพิ่มทักษะการวิเคราะห์ต้นทุน เพื่อคำนวณกำไรในการผลิตของแต่ละรอบ และการสาธิตการทำผลิตภัณฑ์หมูสวรรค์สลาบ
7. การจัดอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจด้านสวัสดิการสังคมแก่แรงงานในระบบในพื้นที่ตำบลคือเวียง เพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจด้านสวัสดิการสังคมแก่คนในสังคมเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนและเพื่อก่อให้เกิดสวัสดิการชุมชนในกลุ่มวิสาหกิจและสวัสดิการระดับตำบล โดยได้จัดการอบรมทั้งสิ้น 2 ครั้ง ได้แก่ ครั้งที่ 1 วันที่ 27 กรกฎาคม 2564 อบรมเรื่องการอบรมสวัสดิการสังคมและการจัดการด้านการเงินเพื่อสร้างเงินออม และ ครั้งที่ 2 วันที่ 9 สิงหาคม 2564 อบรมเรื่องการจัดสวัสดิการชุมชนในตำบล
8. การติดตามและประเมินผลการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของโครงการ
9. การถอดบทเรียน การถ่ายทอดบทเรียน และองค์ความรู้ที่ได้จากการดำเนินโครงการ

จากขั้นตอนการดำเนินงานข้างต้น โครงการ “ส่งเสริมสวัสดิการสังคมแบบบูรณาการด้วยข้อมูลองค์รวมระดับตำบล ตำบลคือเวียง อำเภอดอกคำใต้” โดยทีมพื้นที่ U2T ตำบลคือเวียง ได้กำหนดกรอบเวลาในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ดังแสดงตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 แผนกิจกรรมโครงการทีม U2T ตำบลคือเวียง

กิจกรรม	วัน เดือน ปี
1. การปฐมนิเทศและพัฒนาทักษะ digital literacy และ financial literacy ของบัณฑิต นิสิต และประชาชนที่ได้รับการจ้างงานผ่านโครงการ	มี.ค. 2564
2. การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจด้านสวัสดิการสังคมแก่แรงงานนอกระบบ	มี.ค. 2564
3. การประชาสัมพันธ์กับคนในชุมชน (กลุ่มหมู่ฟอยและพริกกลาบ)	เม.ย. 2564
4. กิจกรรมวางแผนเพื่อพัฒนาสินค้า (ไม่เป็นทางการไม่ใช้งบประมาณ)	เม.ย. 2564
5. การทำกิจกรรม Test of Taste ทดลองชิมหมู่ฟอยรสลาบ	เม.ย. 2564
6. การติดตามและประเมินผลการพัฒนาแรงงานนอกระบบและผู้นำด้านสวัสดิการสังคม ครั้งที่ 1	เม.ย. 2564
7. การพัฒนาทักษะด้าน social literacy และ English literacy ของบัณฑิต นิสิต และประชาชนที่ได้รับการจ้างงานผ่านโครงการ	พ.ค. 2564
8. การสรุปข้อมูลเกี่ยวกับการทำหมู่ฟอยรสลาบร่วมกัน สรุปผลของผลิตภัณฑ์	พ.ค. 2564
9. การอบรมพัฒนาทักษะอาชีพและสวัสดิการสังคมครั้งที่ 1	พ.ค. 2564
10. การออกแบบผลิตภัณฑ์แพ็คเกจ หาจตุรรมในการทำ	พ.ค. 2564
11. การสั่งพัสดุในการทำแพ็คเกจ (พร้อมจำหน่าย)	พ.ค. 2564
12. การวางขายผลิตภัณฑ์และหาช่องทางตลาดในการขาย	มิ.ย. 2564
13. การอบรมพัฒนาทักษะอาชีพและสวัสดิการสังคมครั้งที่ 2	มิ.ย. 2564
14. การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อยกระดับอาชีพและเศรษฐกิจในพื้นที่	มิ.ย. 2564
15. การติดตามและประเมินผลการพัฒนาแรงงานนอกระบบและผู้นำด้านสวัสดิการสังคม ครั้งที่ 2	ก.ค. 2564
16. การจัดทำสื่อเพื่อการเรียนรู้ด้านสวัสดิการสังคมแบบบูรณาการเฉพาะพื้นที่	ส.ค.-ก.ย. 2564
17. การถ่ายทอดบทเรียนและความรู้จากการดำเนินโครงการ	ก.ค.-ธ.ค. 2564
18. การติดตามและประเมินผลการพัฒนาแรงงานนอกระบบและผู้นำด้านสวัสดิการสังคม ครั้งที่ 3	ต.ค. 2564

1.3.2 เทคนิควิธีที่ใช้ในการพัฒนาเชิงพื้นที่

การดำเนินงานของโครงการส่งเสริมสวัสดิการสังคมแบบบูรณาการด้วยข้อมูลองค์รวมระดับตำบล ตำบลคือเวียง อำเภอดอกคำใต้ ใช้เทคนิควิธีที่ใช้ในการพัฒนาเชิงพื้นที่ ดังนี้

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และบริบทของชุมชน โดยใช้ SWOT Analysis ของชุมชน เพื่อค้นหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคต่างๆ ของตำบลคือเวียง
2. การประเมินประสิทธิภาพและศักยภาพการบริหารจัดการที่ดี และการประเมินประสิทธิภาพและศักยภาพของโครงการพัฒนาตำบลคือเวียง
3. การใช้กระบวนการ Appreciation-Influence-Control (A-I-C) ซึ่งเป็นการประชุมแบบมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ที่การระดมสมองทำให้เกิดความเข้าใจสภาพปัญหา/ขีดจำกัด ความต้องการ/และศักยภาพของชุมชน โดยการสะท้อนประสบการณ์ในอดีต และสภาพปัจจุบันกับจินตนาการถึงความมุ่งหวังในอนาคตของสมาชิกภายในทีมโดยให้ทุกคนมีส่วนร่วม เพื่อหาเป้าหมายและข้อสรุปร่วมกันในการดำเนินงาน
4. การทำงานแบบเครือข่าย การทำงานร่วมกันขององค์การที่มาจากภาคส่วนต่างๆ ทั้งองค์การภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม โดยมีเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน ดังเช่น องค์การบริหารส่วนตำบลคือเวียง คณะรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา กลุ่มวิสาหกิจชุมชน 2 กลุ่ม คือกลุ่มน้ำพริกลาบและกลุ่มหมูสวรรค์ เข้ามาดำเนินการร่วมกันในการกำหนดวัตถุประสงค์ และข้อตกลงในการทำงานร่วมกัน โดยนำแนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์ เข้ามาใช้ในการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานของการสร้างและใช้องค์ความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และทรัพย์สินทางปัญญา ที่เชื่อมโยงกับพื้นฐานทางวัฒนธรรม การสั่งสมความรู้ของชุมชน เทคโนโลยี และนวัตกรรม ในการผลิตสินค้าและบริการใหม่ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

1.4 เป้าหมายและตัวชี้วัดของโครงการ

ทีมงาน U2T คือเวียง ได้กำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดให้สอดคล้องกับโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ ซึ่งสามารถจำแนกได้ 3 ระดับ ดังนี้

1.4.1 เป้าหมายและตัวชี้วัดตามกรอบการดำเนินกิจกรรมในระดับประเทศและระดับภูมิภาค

การพิจารณาในภาพรวมและติดตามประเมินผลโครงการในภาพรวม มีเป้าหมายและตัวชี้วัดในการดำเนินกิจกรรมโครงการโดยพิจารณาจากข้อมูลของพื้นที่ตำบลคือเวียงที่ได้จากการจัดกิจกรรมและลงพื้นที่ของทีมงาน U2T ตำบลคือเวียง เพื่อประเมินประสิทธิภาพและศักยภาพการพัฒนาตำบล รวมถึงการประสานการดำเนินงานในพื้นที่กับหน่วยงานอื่น ซึ่งมีรายละเอียดตัวชี้วัดของเป้าหมาย ดังนี้

ตารางที่ 1.2 ภาพรวมตำบล 14 ตัวชี้วัด

ที่	ตัวชี้วัด
1	โจทย์การพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนภายใต้ 16 เป้าหมาย
2	โครงการพัฒนาตำบลแบบกำหนดประชากรเป้าหมายและงานที่ชัดเจน
3	ผู้ปฏิบัติการหลัก (Key actors) และผู้ขับเคลื่อนปฏิบัติการภายในพื้นที่
4	เทคโนโลยีและเครื่องมือ ที่ได้ผลดี
5	นวัตกรรมการแก้ปัญหา (เชิงระบบ เชิงกระบวนการ เชิงเทคนิค)
6	การมีส่วนร่วมของประชากรกลุ่มเป้าหมายและ 4 องค์หลักในตำบล (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ท้องที่ องค์กรชุมชน และหน่วยงานรัฐ)
7	ผลกรามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของกลุ่มประชากรเป้าหมาย
8	เรื่องเด่น (Champions)
9	คนเด่น (กิจกรรม บริการ ผลิตภัณฑ์ ผลผลิต)
10	ข้อมูล (การสำรวจการแพร่ระบาดและป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ข้อมูลการยกระดับเศรษฐกิจและสังคม)
11	การก่อสร้างตัวเป็นธุรกิจเพื่อสังคม (Startups)
12	รูปแบบการแก้ปัญหาคความยากจนในระดับ จากกระบวนการสรุปบทเรียนและประสบการณ์ของโครงการนี้
13	รูปแบบการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล และองค์กรภายในตำบลเพื่อแก้ปัญหาคความยากจน (Resource mobilization) จากโครงการนี้
14	แหล่งเรียนรู้ และหลักสูตรการเรียนรู้ของชุมชนที่มาจากเรื่องเด่น คนเด่น จนได้รับการยอมรับเป็น ศูนย์เรียนรู้ด้านการแก้ปัญหาคความยากจน

1.4.2 เป้าหมายและตัวชี้วัดในระดับสถาบันอุดมศึกษา (University System Integrator)

1. การนำหลักสูตรการเรียนการสอนไปปรับใช้ในโครงการ เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาวิธีการแก้ปัญหา บทเรียน และผลสำเร็จจากการดำเนินโครงการ เป็นกรณีตัวอย่างในการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับบริบทความเป็นจริงของชุมชน
2. หน่วยงานในพื้นที่ที่สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อบูรณาการการเรียนการสอน เป็นกรณีพิจารณาการเรียนรู้นิเทศขององค์กรหลักจากการลงพื้นที่
3. การจัดหลักสูตรการอบรมให้แก่ผู้รับจ้างงาน ประกอบด้วย นักศึกษา บัณฑิต และประชาชน นอกเหนือจากการฝึกพัฒนาทักษะ 4 ด้านที่ส่วนกลางได้กำหนด

1.4.3 เป้าหมายและตัวชี้วัดของโครงการ

การวัดผลลัพธ์ตามเป้าหมายของการดำเนินกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ของโครงการในพื้นที่ซึ่งตามแผนการดำเนินกิจกรรมในพื้นที่ตำบลคือเวียงโดยมีเป้าหมายหลัก คือ เป้าหมายแรกคือ การจัดกิจกรรมเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจด้านสวัสดิการสังคมแก่คนในพื้นที่ตำบลคือเวียง เพื่อการพัฒนาอาชีพ ยกระดับผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่เดิมในชุมชน เพิ่มรายได้ และพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่ในชุมชนเกิดการสร้างสรรค์งานวิจัยและนวัตกรรมการพัฒนาในเชิงพื้นที่ที่เพิ่มคุณภาพชีวิตของคนในตำบล และเป้าหมายที่สอง คือ การจัดเก็บข้อมูลสวัสดิการในพื้นที่ตำบลคือเวียงและนำข้อมูลมาจัดทำแผนที่เดินดิน และการทำ Google My Map ข้อมูลสวัสดิการอย่างเป็นระบบ รวมถึงการจัดเก็บข้อมูลทางกายภาพ Community Big Data : CBD และข้อมูลสำหรับการจัดทำแนวทางการเฝ้าระวังและจัดทำข้อมูลสาธารณสุข ตามมาตรการป้องกัน COVID-19 รายตำบล ซึ่งในแต่ละเป้าหมายมีรายละเอียดผลลัพธ์การดำเนินกิจกรรม ดังนี้

ตารางที่ 1.3 เป้าหมายของโครงการ “ส่งเสริมสวัสดิการแบบบูรณาการด้วยข้อมูลองค์กรระดับตำบล” (U2T-SPSS) 11 เป้าหมาย

ที่	ผลลัพธ์ที่คาดหวัง	ผลลัพธ์ที่คาดหวัง	ผู้รับผิดชอบ
ส่วนที่ 1 เป้าหมายจัดกิจกรรม			
1	ผลิตภัณฑ์(สินค้า/บริการ)ที่ได้รับการยกระดับ 1 ขึ้น	1) รายได้ของชุมชนเพิ่มขึ้น (เปรียบเทียบก่อน-หลัง) 2) อาชีพที่ได้รับการพัฒนามีความยั่งยืน (มีกลุ่มอาชีพ ดำเนินการต่อ+มีแผนพัฒนาอาชีพ)	1) U2T จัดกิจกรรมในพื้นที่ให้บรรลุเป้าหมาย 2) ม.พะเยา ติดตามและประเมินผล

2	ชุมชนเข้าใจและเข้าถึง สวัสดิการสังคมมากขึ้น	1) สมาชิกชุมชนแต่ละคนเป็นสมาชิกนโยบายสวัสดิการสังคมอย่างน้อย 3 นโยบาย 2) จำนวนผู้เข้าชมสื่อออนไลน์ และ จำนวนผู้เข้าทำแบบทดสอบออนไลน์ 3) จำนวนช่องทางการเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับสวัสดิการสังคมเพิ่มขึ้น 4) ผลการทดสอบความเข้าใจสวัสดิการสังคมก่อนและหลังการอบรม	1) U2T - ให้คำแนะนำ/ติดตามการเป็นสมาชิก นโยบายสวัสดิการสังคมของสมาชิกในชุมชน - กระตุ้นและส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนเข้าถึงสื่อออนไลน์เกี่ยวกับสวัสดิการสังคม - ติดตามการทำแบบทดสอบออนไลน์ด้านสวัสดิการสังคมของสมาชิกในชุมชน 2) ม.พะเยา (ทีมงาน “มีสิทธิ”) - จัดกิจกรรมเสริมความรู้ความเข้าใจเรื่อง สวัสดิการสังคม - วัดผลการเรียนรู้ด้านสวัสดิการสังคมด้วย แบบทดสอบก่อน-หลัง
3	ผู้รับจ้างได้รับการพัฒนาทักษะ 4 ด้าน	ผลการประเมินทักษะ 4 ด้าน	ม.พะเยา
4	หนังสือ 1 เรื่อง (จำนวนอย่างน้อย 100 เล่ม และ e-Book 1 ไฟล์)	หนังสือที่นำเสนอองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ 1 เรื่อง	ม.พะเยา
5	นิทรรศการถ่ายทอด บทเรียน	1) นิทรรศการในพื้นที่ 2 ครั้ง สำหรับการติดตามและประเมินผลครั้งที่ 2 และครั้งที่ 3 2) นิทรรศการใหญ่รวม 4 ตำบล เดือน ธ.ค. เพื่อถ่ายทอดบทเรียน	1) U2T - จัดนิทรรศการในพื้นที่ 2 ครั้ง - นำเสนอผลงานในนิทรรศการใหญ่ 1 ครั้ง 2) ม.พะเยา - ประเมินผลการดำเนินงานด้วยการเข้าชม นิทรรศการในพื้นที่ที่ U2T จัดขึ้นทั้ง 2 ครั้ง - จัดนิทรรศการใหญ่
6	1) U2T จัดนิทรรศการในพื้นที่ 2 ครั้ง	VDO นำเสนอผลการดำเนินงานที่ผ่านมา	1) U2T ถ่ายภาพ, ถ่ายวิดีโอกิจกรรมทั้งหมดที่เกิดขึ้นในพื้นที่ทั้งหมด เช่น

	- นำเสนอผลงานในนิทรรศการใหญ่ 1 ครั้ง 2) ม.พะเยา - ประเมินผลการดำเนินงานด้วยการเข้าชมนิทรรศการในพื้นที่ U2T จัดขึ้นทั้ง 2 ครั้ง - จัดนิทรรศการใหญ่		กิจกรรม ผูกอบรม การเก็บข้อมูล การติดตามเยี่ยม ชมครัวเรือนที่เข้าร่วมการพัฒนาอาชีพการให้ความรู้ด้านสวัสดิการสังคมตามบ้าน - จัดทำคลิปนำเสนอ เดือน ส.ค. และ ธ.ค. 2) ม.พะเยา - นำคลิปและรูปภาพจากทีม U2T ไปติดต่อ และจัดทำวิดีโอสรุปผลการดำเนินโครงการ
ส่วนที่ 2 เป้าหมายการจัดเก็บข้อมูล			
7	แบบสำรวจ COVID ของ อว.	ทุกเดือนต้องเก็บให้ได้อย่างละ 20 ของครัวเรือนทั้งหมด และที่ชุมชน 4 ประเภททุกแห่ง	1) U2T – ทีมพื้นที่ - จัดเก็บข้อมูลในพื้นที่ 2) ม.พะเยา - ติดตามการเก็บข้อมูล ตรวจสอบข้อมูล และสรุปความก้าวหน้าเสนอ อว.
8	แบบสำรวจข้อมูลสวัสดิการสังคมของโครงการ	ร้อยละ 80 ของครัวเรือนทั้งหมด	1) U2T – ทีมพื้นที่ - จัดเก็บข้อมูลในพื้นที่ 2) ม.พะเยา - ออกแบบแบบสำรวจ - ติดตามการเก็บข้อมูล ตรวจสอบข้อมูล และประเมินผลความสำเร็จ
9	รายงานสถานภาพตำบลที่มีข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ 1 เล่ม (Tambon Profile)	รายงานสมบูรณ์ที่มีข้อมูลครบทั้ง 16 เป้าหมาย ภายใน ธ.ค. 64	1) U2T - ทีม อบท. รวบรวมข้อมูลจากเทศบาล/ อบต./หน่วยงานต่างๆ - ทีมพื้นที่รวบรวมข้อมูลในพื้นที่ 2) ม.พะเยา - ติดตามการเก็บข้อมูล ตรวจสอบข้อมูล และสรุปความก้าวหน้าเสนอ อว.

10	แผนที่เดินดิน ด้านสวัสดิการสังคม ทุกหมู่บ้าน	100% ของหมู่บ้านทั้งหมด	1) U2T – ทีมพื้นที่ - จัดเก็บข้อมูลในพื้นที่ 2) ม.พะเยา - ออกแบบแบบสำรวจ - ติดตามการเก็บข้อมูล ตรวจสอบข้อมูล และประเมินผลความสำเร็จ
11	Google My Maps ด้านสวัสดิการสังคมทุกหมู่บ้าน	100% ของหมู่บ้านทั้งหมด	1) U2T – ทีมพื้นที่ - จัดเก็บข้อมูลในพื้นที่ 2) ม.พะเยา - ออกแบบแบบสำรวจ - ติดตามการเก็บข้อมูล ตรวจสอบข้อมูล และประเมินผล ความสำเร็จ

1.5 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. คนในชุมชนมีความรู้ความเข้าใจในสวัสดิการชุมชนและเกิดการพัฒนาสวัสดิการชุมชนในพื้นที่ตำบลคือเวียง
2. มีการจัดทำข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ด้านสวัสดิการชุมชนและข้อมูลพื้นฐานของตำบลคือเวียงอย่างเป็นระบบ
3. เกิดการเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาอาชีพ การเพิ่มรายได้ให้แก่คนในชุมชน และพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่ตำบลคือเวียง
4. เกิดเครือข่ายเชื่อมประสานในการพัฒนาอาชีพและยกระดับเศรษฐกิจในชุมชนตำบลคือเวียง

บทที่ 2

การประเมินสถานภาพตำบล

2.1. สถานภาพตำบลตาม 16 เป้าหมาย ก่อนเริ่มดำเนินโครงการ

การประเมินประสิทธิภาพและศักยภาพของโครงการพัฒนาตำบล เน้นการประเมินผลกระทบของโครงการพัฒนาตำบลคือเวียงต่อประชากรกลุ่มเป้าหมายของการแก้ปัญหาความยากจนโดยตรง และต่อกลุ่มทางสังคม องค์ชุมชนที่มีการจัดกิจกรรมบริการที่ตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาความยากจน ทั้งที่เป็นการบริหารจัดการสาธารณะเป็นไปตามแผนการแก้ปัญหาและแผนการพัฒนาตำบลคือเวียง รวมทั้งโครงการพัฒนาที่ดำเนินร่วมกับองค์กรหน่วยงานอื่นๆ โดยทำการวิเคราะห์เทียบเคียงกับเป้าหมายตำบลในการเอาชนะความยากจนของศาสตราจารย์ นพ.ประเวศ วะสี 16 ประการ ดังนี้

1. **องค์กรชุมชน ตำบล มีสมรรถนะในการจัดการสูง** หมายถึง อบต. ท้องถิ่น กลุ่มสังคม องค์กรชุมชน หน่วยงานรัฐ เอกชน ได้มีการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน พัฒนาตำบล อย่างบูรณาการ
2. **การจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นระบบ** เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ที่ดิน งบประมาณ และรายได้อื่นๆ โดยคำนึงถึงความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำ และเกิดความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ
3. **ความสามารถวิเคราะห์ รายรับ – รายจ่าย** หมายถึง การที่คนในชุมชนสามารถปรับตัวให้เศรษฐกิจเป็นบวก มีสถาบันการเงินของชุมชนที่จัดการโดยชุมชนและเพื่อชุมชน
4. **สัมมาชีพเต็มพื้นที่** หมายถึงการที่ทุกคนในตำบลมีอาชีพ รายได้ มีรายจ่ายน้อยกว่ารายได้ ไม่เปียดเบียนตนเอง ผู้อื่น สิ่งแวดล้อม
5. **เกษตรทฤษฎีใหม่** เป็นการเกษตรที่มุ่งไปสู่เศรษฐกิจพอเพียง หรือผลิตอาหารเพื่อการบริโภคอย่างพอเพียง
6. **สระน้ำประจำครอบครัว** หมายถึง การมีมีน้ำใช้ตลอดปี เพื่อการดำรงชีพและการทำการเกษตร ซึ่งเป็นทั้งสระน้ำชุมชนหรือแหล่งน้ำ
7. **การจัดการวิสาหกิจ** หมายถึง การประกอบการของชุมชน เช่น การแปรรูป อุตสาหกรรมชุมชน ท่องเที่ยวชุมชน เป็นต้น ซึ่งเป็นการประกอบการที่พึ่งตนเองและเศรษฐกิจชุมชนเข้มแข็ง

8. **การฝึกอบรมด้านทักษะอาชีพ** มีการฝึกอบรมตามความถนัดและความชอบ เช่น ช่างเกษตร การค้าขาย เทคโนโลยีสื่อสาร วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีเพื่อลดต้นทุนและสร้างมูลค่าใหม่

9. **การจัดการโครงสร้างพื้นฐาน** มีการจัดการด้านกายภาพ สิ่งแวดล้อม และพลังงาน เช่น ภูมิทัศน์สวยงาม คมนาคมสะดวกและปลอดภัย ปราศจากมลพิษ มีการจัดการขยะ ป่าไม้เพิ่มขึ้น สามารถผลิตพลังงานทางเลือกให้พอใช้หรือเหลือใช้

10. **ตำบลปลอดภัย** ตำบลไม่มีการฆ่า ช่มชู้ จี้ปล้น หรือมีระบบป้องกันอุบัติเหตุทั้งทางบกและทางน้ำ รวมทั้งระบบปกป้องดูแลกรณีที่เกิดเหตุโดยหน่วยกู้ภัยที่มีความเชี่ยวชาญ

11. **พัฒนาคุณภาพกลุ่มเปราะบาง** มีระบบการจัดการ การดูแล และพัฒนาศักยภาพให้กลุ่มเปราะบางอย่างทั่วถึง ได้แก่ เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ คนพิการ เด็กกำพร้า

12. **ระบบสุขภาพตำบล** มีระบบสุขภาพตำบลที่มีคุณภาพสูง และดูแลทุกคนในตำบลประดุจญาติ เช่น มีศูนย์การแพทย์แผนไทย ศูนย์พยาบาลชุมชน เป็นต้น

13. **ศูนย์เรียนรู้ตำบล** มีศูนย์การเรียนรู้ 5 ประเภท คือ ห้องสมุดตำบล พิพิธภัณฑ์ตำบล ศูนย์ศิลปะ ศูนย์กีฬา และศูนย์เรียนรู้พิเศษ หรือระบบการประชุม กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ องค์ความรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกันอย่างสม่ำเสมอ

14. **ระบบความยุติธรรมชุมชน** ชุมชนสามารถไกล่เกลี่ยความขัดแย้งด้วยสันติวิธี มีการพัฒนาระบบความยุติธรรมแบบมีส่วนร่วม ทุกคนในชุมชนได้รับความยุติธรรม

15. **ระบบสื่อสารชุมชน** มีระบบการสื่อสารที่ถูกต้อง ครบถ้วน ทั่วถึงทั้งตำบลและสามารถสื่อสารกับภายนอกได้ทุกช่องทางรวมถึงสื่อดิจิทัล

16. **ตำบลทำความดี** คือ การทำสิ่งถูกต้อง ดีงาม การช่วยเหลือผู้อื่น การดูแลผู้สูงอายุ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ทำนุบำรุงวัฒนธรรม การปฏิบัติธรรม มีวัดและศูนย์ปฏิบัติธรรม

ทั้งนี้ ก่อนดำเนินโครงการตำบลคือเวียง ที่มงาน U2T พื้นที่คือเวียง ยังขาดข้อมูลที่สะท้อนให้เห็นว่าตำบลอยู่ในกลุ่มใด ดังนั้น ในการจัดกลุ่มศักยภาพตำบลของ ศาสตราจารย์ นพ.ประเวศ วะสี ตามเป้าหมาย 16 ประการนั้น กล่าวได้ว่า ตำบลคือเวียงบรรลุเป้าหมายเพียง 7 เป้าหมาย ซึ่งอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าตำบลที่อยู่รอดจากความยากลำบากที่จะต้องมีการบรรลุเป้าหมายตั้งแต่ 8-10 เป้าหมาย

2.2. สถานภาพตาม 16 เป้าหมาย เมื่อสิ้นสุดโครงการ

จากการสำรวจข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐ ตามกรอบ TPMAP และจากการดำเนินการจัดกิจกรรมฝึกอบรมและจากการเก็บรวบรวมข้อมูลของทีมงาน U2T พื้นที่คือเวียง สามารถประเมินสถานภาพตามเป้าคือเวียงเมื่อสิ้นสุดโครงการได้ว่า ตำบลคือเวียงสามารถบรรลุเป้าหมายหลัก 16 ประการ จำนวนทั้งสิ้น 13 เป้าหมาย ซึ่งบางเป้าหมายเป็นเป้าหมายทั้งที่มีอยู่เดิมและบางเป้าหมายสามารถบรรลุได้หลังจัดกิจกรรมโครงการ นั้นหมายความว่า ตำบลคือเวียงเป็นกลุ่มตำบลที่ยกระดับสู่ความพอเพียง โดยบรรลุเป้าหมายตั้งแต่ 11-13 ซึ่งมีรายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 การประเมินศักยภาพตำบลตามเป้าหมาย 16 ประการ เมื่อสิ้นสุดโครงการ

ข้อที่	เป้าหมาย 16 ประการ	เป็นตามเป้าหมาย*	สภาพปัญหา
1.	องค์กรชุมชน ตำบล มีสมรรถนะในการจัดการสูง	✓	ชุมชนมีและได้ปฏิบัติตามแผนชุมชน กลุ่มกองทุนและกลุ่มหมู่บ้านเคยได้รับรางวัล
2.	การจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นระบบ	X	
3.	ความสามารถวิเคราะห์ รายรับ – รายจ่าย	✓	พิจารณาจากบัญชีรายรับ-รายจ่ายกองทุนสวัสดิการชุมชน
4.	สัมมาชีพเต็มพื้นที่	✓	คนในชุมชนมีอาชีพที่หลากหลาย และข้อมูลพื้นฐานแสดงให้เห็นว่าคนอายุตั้งแต่ 15-60 ปี ขึ้นไปมีอาชีพและรายได้ โดยครัวเรือนที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่าเส้นความยากจนมีเพียงร้อยละ 0.44
5.	เกษตรทฤษฎีใหม่	X	
6.	สระน้ำประจำครอบครัว	✓	จากข้อมูลการสำรวจของ กชช.
7.	การจัดการวิสาหกิจ	✓	กลุ่มวิสาหกิจสตรีสหกรณ์ เริ่มดำเนินการ ปี พ.ศ. 2555 และกลุ่มน้ำพริกหมู่ 9 มีการดำเนินการมาตั้งแต่ ปี พ.ศ.2557
8.	การฝึกอบรมด้านทักษะอาชีพ	✓	การอบรมด้านสวัสดิการชุมชนของโครงการ และการพัฒนาอาชีพ
9.	การจัดการโครงสร้างพื้นฐาน	✓	จากข้อมูลการสำรวจของ กชช. ครัวเรือนมีไฟฟ้า และประปาใช้เกือบ 100%

ข้อที่	เป้าหมาย 16 ประการ	นับเป็นตามเป้าหมาย*	สภาพปัญหา
10.	ตำบลปลอดภัย	✓	จากข้อมูลการวิเคราะห์การดำเนินกิจกรรมในด้านความเสี่ยงของชุมชนและภัยพิบัติ
11.	พัฒนาคุณภาพกลุ่มเปราะบาง	✓	ผลการดำเนิน QOFครอบคลุมกลุ่มวัยเด็ก หญิงมีครรภ์ ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
12.	ระบบสุขภาพตำบล	✓	การดำเนินร่วมกันระหว่าง อบต. กองสวัสดิการชุมชน รพ.สต. และอสม.
13.	ศูนย์เรียนรู้ตำบล	✓	ศูนย์การเรียนรู้จัดตั้งใน 5 หมู่บ้านจาก 9 หมู่บ้านของตำบลคือเวียง
14.	ระบบความยุติธรรมชุมชน	X	
15.	ระบบสื่อสารชุมชน + สื่อดิจิทัล	✓	ช่องทางการสื่อสารมีหลากหลาย เช่น สื่อออนไลน์ จัดหมายแจ้ง ป้ายประกาศ เสียงตามสาย เป็นต้น
16.	ตำบลทำความดี	✓	โครงการเปิดให้แต่ละหมู่บ้านเข้าร่วมกิจกรรมปลูกต้นไม้ในพื้นที่สาธารณะรกร้าง ซึ่งนำโดยสมาชิกของโครงการ
เป็นไปตามเป้าหมาย		13	

จากผลการประเมินสถานการณ์ตำบลคือเวียงข้างต้น สรุปได้ว่า ตำบลคือเวียงจัดอยู่ในกลุ่มตำบลที่พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนส่วนหนึ่งเนื่องจากการดำเนินโครงการ “ส่งเสริมสวัสดิการสังคมแบบบูรณาการด้วยข้อมูลองค์กรระดับตำบล ตำบลคือเวียง อำเภอดอกคำใต้” ที่ได้จัดกิจกรรมการให้ความรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพในการพัฒนาอาชีพหลายกิจกรรมและจากการเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมจากอีกหลายหน่วยงาน สำหรับเป้าหมายที่ยังไม่สามารถบรรลุได้แก่ เป้าหมายที่ 2 การจัดการทรัพยากรอย่างเป็นระบบ ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่า พื้นที่ตำบลคือเวียงยังประสบปัญหาภัยแล้งและน้ำท่วมอยู่ในบางปี เป้าหมายที่ 5 เกษตรทฤษฎีใหม่ และเป้าหมายที่ 14 ระบบความยุติธรรมชุมชน

2.3. เปรียบเทียบสถานการณ์ภาพตำบลตาม 16 เป้าหมาย ก่อนและหลังดำเนินโครงการ

จากการพิจารณาข้อมูลจากการจัดเก็บของทีมงาน U2T พื้นที่คือเวียง และข้อมูลพื้นฐานที่ได้จากการเก็บรวบรวมของ อบต. คือเวียง และหน่วยงานภาครัฐ เช่น ข้อมูลจากสำนักงานพัฒนาชุมชน (กชช.) ข้อมูลจาก รพ.สต รวมถึงแหล่งข้อมูลจากผู้นำชุมชน และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน พบว่า ก่อนดำเนินโครงการตำบลคือเวียงยังขาดข้อมูลที่สะท้อนให้เห็นว่าตำบลอยู่ในกลุ่มใดในการจัดกลุ่มศักยภาพตำบลของ ศาสตราจารย์ นพ.ประเวศ วะสี ตามเป้าหมาย 16 ประการ ซึ่งหลังจากดำเนินโครงการสามารถกล่าวได้ว่า ตำบลคือเวียงจัดอยู่ในกลุ่มตำบลที่ยกระดับสู่ความพอเพียงที่บรรลุเป้าหมายจำนวน 13 เป้าหมาย ดังปรากฏในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2.2 การเปรียบเทียบสถานการณ์ภาพตำบลก่อนและหลังดำเนินโครงการ

ข้อ ที่	เป้าหมาย ๑๖ ประการ	ก่อนดำเนิน โครงการ	หลังดำเนิน โครงการ	คำอธิบายเพิ่มเติมถึงแหล่งข้อมูล
๑	องค์กรชุมชน ตำบล มีสมรรถนะ ในการจัดการสูง	√	√	ชุมชนมีและได้ปฏิบัติตามแผนชุมชน กลุ่มกองทุนและกลุ่มหมู่บ้านเคย ได้รับรางวัล
๒	การจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็น ระบบ	X	X	
๓	ความสามารถวิเคราะห์ รายรับ – รายจ่าย	√	√	พิจารณาจากบัญชีรายรับ-รายจ่าย กองทุนสวัสดิการชุมชน
๔	สัมมาชีพเต็มพื้นที่	√	√	คนในชุมชนมีอาชีพที่หลากหลาย และข้อมูลพื้นฐานแสดงให้เห็นว่าคน อายุตั้งแต่ 15-60 ปีขึ้นไปมีอาชีพ และรายได้ โดยครัวเรือนที่มีรายได้ เฉลี่ยต่ำกว่าเส้นความยากจนมี เพียงร้อยละ 0.44
๕	เกษตรทฤษฎีใหม่	X	X	
๖	สระน้ำประจำครอบครัว	X	√	จากข้อมูลการสำรวจของ กชช. สระน้ำส่วนตัวมีจำนวน 57 บ่อที่ สามารถใช้การได้
๗	การจัดการวิสาหกิจ	√	√	กลุ่มวิสาหกิจสตรีสหกรณ์ เริ่ม ดำเนินการ ปี พ.ศ. 2555 และกลุ่ม

ข้อ ที่	เป้าหมาย ๑๖ ประการ	ก่อนดำเนิน โครงการ	หลังดำเนิน โครงการ	คำอธิบายเพิ่มเติมถึงแหล่งข้อมูล
				น้ำพริกหมู 9 มีการดำเนินการมาตั้งแต่ ปี พ.ศ.2557
๘	การฝึกอบรมด้านทักษะอาชีพ	X	✓	การอบรมด้านสวัสดิการชุมชนของโครงการ และการพัฒนาอาชีพของทีมงาน U2T พื้นที่คือเวียง
๙	การจัดการโครงสร้างพื้นฐาน	✓	✓	จากข้อมูลการสำรวจของ กชช. คราวเรือนมีไฟฟ้า และประปาใช้เกือบ 100%
๑๐	ตำบลปลอดภัย	X	✓	จากข้อมูลการวิเคราะห์การดำเนินกิจกรรมในด้านความเสี่ยงของชุมชนและภัยพิบัติ
๑๑	พัฒนาคุณภาพกลุ่มเปราะบาง	X	✓	ผลการดำเนิน QOFครอบครัวอบอุ่น กลุ่มวัยเด็ก หญิงมีครรภ์ ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
๑๒	ระบบสุขภาพตำบล	X	✓	การดำเนินการร่วมกันระหว่าง อบต. กองสวัสดิการชุมชน รพ.สต. และอสม.
๑๓	ศูนย์เรียนรู้ตำบล	✓	✓	ศูนย์การเรียนรู้จัดตั้งใน 5 หมู่บ้าน จาก 9 หมู่บ้านของตำบลคือเวียง
๑๔	ระบบความยุติธรรมชุมชน	X	X	
๑๕	ระบบสื่อสารชุมชน + สื่อดิจิทัล	✓	✓	ช่องทางการสื่อสารมีหลากหลาย เช่น สื่อออนไลน์ จดหมายแจ้ง บ้ายประกาศ เสียงตามสาย เป็นต้น
๑๖	ตำบลทำความดี	X	✓	โครงการเปิดให้แต่ละหมู่บ้านเข้าร่วม ซึ่งนำโดยสมาชิกของโครงการ
เป็นไปตามเป้าหมาย		7	13	

จากตารางข้างต้น การบรรลุเป้าหมายในด้านการจัดสรรทรัพยากรจำเป็นที่จะต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องจึงจะสามารถบรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้ สำหรับการเกษตรพอเพียง แม้จะมีการผลิตอาหารเพื่อบริโภคอย่างพอเพียงแล้ว ในด้านของหลักการเกษตรทฤษฎีใหม่และระบบความยุติธรรมชุมชนยังคงขาดข้อมูลสนับสนุนว่าแต่ละครัวเรือนมีการทำเกษตรทฤษฎีใหม่อย่างไร เนื่องจากการจัดเก็บข้อมูลในระยะเวลาที่จำกัด

บทที่ 3

การยกระดับเศรษฐกิจและสังคมที่เกิดขึ้นในตำบล

การจัดกิจกรรมเพื่อยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ และเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ที่มีความครอบคลุมในประเด็นการพัฒนาของตำบล โดยทีมงาน U2T พื้นที่ตำบลคือเวียง เน้นการแก้ปัญหาด้วยการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนตามยุทธศาสตร์และเป้าหมายการพัฒนาในระดับตำบล โดยได้รับความสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คนในชุมชน และองค์กรจากภายนอก ซึ่งกิจกรรมหลักที่ได้ดำเนินงานในพื้นที่เพื่อการพัฒนาใน 4 ประเด็นหลัก คือ

1. การพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่
2. การสร้างและพัฒนา Creative Economy
3. การนำองค์ความรู้หรือความเชี่ยวชาญไปช่วยบริการชุมชน
4. การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม/การเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน Circular Economy

3.1 กิจกรรมหลักที่ได้ดำเนินงานในพื้นที่

3.1.1 การพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่

จากการหารือร่วมกันผ่านเวทีการจัดทำแผนปฏิบัติการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการทางทีมงาน U2T พื้นที่คือเวียงเข้าใจปัญหาและศักยภาพของกลุ่มวิสาหกิจในชุมชน จึงเห็นร่วมกันว่า การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผลผลิตภายในท้องถิ่นจึงเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถเพิ่มมูลค่าให้แก่ผลิตภัณฑ์ของท้องถิ่น เป็นการเพิ่มความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ให้กับกลุ่มผู้ประกอบการรายย่อยหรือกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ซึ่งเดิมทำการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากพืชและการปศุสัตว์ นอกจากนี้ ในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ควรคำนึงถึงการพัฒนาสินค้าให้มีศักยภาพในการแข่งขันทางการตลาดทั้งด้านคุณภาพ มาตรฐาน ความปลอดภัย และประสิทธิภาพการผลิตเพื่อรักษาสวนแบ่งทางการตลาด ซึ่งตำบลคือเวียงมีความพร้อมในการทำงานร่วมกัน โดยการประสานงานร่วมกันแบบเครือข่ายทั้งในส่วนของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในการสนับสนุนการแปรรูปผลิตภัณฑ์ รวมทั้งการพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่เดิมในพื้นที่ให้มีมูลค่าเพิ่มมากขึ้น

ในการพัฒนาอาชีพในตำบลคือเวียง ทีมงาน U2T พื้นที่ตำบลคือเวียง ได้ประชุมร่วมกันและกำหนดให้มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อยกระดับอาชีพและเศรษฐกิจทั้งหมด จำนวน 2 ครั้ง โดยครั้งที่ 1 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2564 ในหัวข้อ “การจัดอบรมการตลาดออนไลน์” และครั้งที่ 2

จัดขึ้นเมื่อ 29 กรกฎาคม 2564 ในหัวข้อ “การจัดอบรมเรื่องการวิเคราะห์ต้นทุน” จัดขึ้นที่เทศบาลตำบลคือเวียง อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อยกระดับอาชีพและเศรษฐกิจในพื้นที่ ตำบลคือเวียง อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ทั้ง 2 ครั้งมีวัตถุประสงค์หลัก คือ

- 1) เพื่อยกระดับอาชีพ รายได้ และเศรษฐกิจในพื้นที่
- 2) เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพใหม่ในพื้นที่
- 3) เพื่อพัฒนาอาชีพ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ ซึ่งถือเป็นอาชีพที่มีศักยภาพของตำบล

การจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อยกระดับอาชีพและเศรษฐกิจในพื้นที่ แต่ละครั้งมาจากการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ชุมชน และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยใช้ปัญหาที่สำคัญของชุมชนเป็นพื้นฐานในกระบวนการจัดยกระดับอาชีพและเศรษฐกิจ ให้คนในชุมชนได้ตระหนักถึงปัญหา และกระตุ้นให้ชุมชนหาวิธีการแก้ไขร่วมกันที่ใช้กระบวนการสร้างจุดสนใจในเรื่องของคนในท้องถิ่น โดยให้ตระหนักถึงความต้องการของคนและสถาบันในท้องถิ่น เพื่อให้ได้มาซึ่งการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเข้ามาศึกษาในเรื่องต่างๆ ร่วมกัน ให้คนในท้องถิ่นริเริ่มและตัดสินใจลงมือปฏิบัติ โดยทางทีม U2T พื้นที่ตำบลคือเวียงจะมีบทบาทเป็นผู้ร่วมกระทำ ส่งเสริม สนับสนุน และร่วมการอภิปรายมีข้อถกเถียงปัญหากับคนในท้องถิ่น โดยการจัดกิจกรรมทั้ง 2 ครั้ง มีรายละเอียดของโครงการ วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และผลจากการดำเนินกิจกรรม ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

กิจกรรม 1 การจัดอบรมการตลาดออนไลน์เชิงปฏิบัติการ (การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อยกระดับอาชีพและเศรษฐกิจในพื้นที่ครั้งที่ 1) วันที่ 21 มิถุนายน 2564 ณ ตำบลคือเวียง อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา		
วัตถุประสงค์ของโครงการ	ตัวชี้วัดของโครงการ	ผลการดำเนินกิจกรรม
(1) เพื่อเพื่อยกระดับอาชีพ รายได้ และเศรษฐกิจในพื้นที่ (2) เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพใหม่ในพื้นที่ (3) เพื่อพัฒนาอาชีพ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ ซึ่งถือเป็นอาชีพที่มีศักยภาพของตำบล	1. ผู้เข้าร่วมการอบรมจากกลุ่มวิสาหกิจ ทั้งหมด 35 คน 2. จำนวนผลิตภัณฑ์/ต้นแบบผลิตภัณฑ์ ที่จะช่วยในการยกระดับเศรษฐกิจในพื้นที่ จำนวน 1 ผลิตภัณฑ์ 3. หมู่ สวรรค์ ที่ มีร สขชาติ หลากหลายมากขึ้น 4. รายได้ที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 15 5. การขายผลิตภัณฑ์ช่องทางออนไลน์อย่างน้อย 40 ออเดอร์ 6. จำนวนตัวเลขการเข้าถึงลูกค้า 50 คน	1. มีผู้เข้าร่วมการอบรมครบทั้งหมด 35 คน 2. ผลผลิตจากกิจกรรมคือ ผลิตภัณฑ์ การแปรรูป “หมูสวรรค์สลาบ” 3. ผลิตภัณฑ์การแปรรูปหมูสวรรค์สลาบ ที่ ได้มีการพัฒนาปรับปรุงสูตรอาหารและรสชาติให้มีความลงตัวพร้อมจัดจำหน่าย 4. รายได้เพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 20 จากยอดเดิมทางกลุ่มได้มีการปรับราคาให้สูงขึ้นตามรูปแบบแพ็คเกจ และการทำการตลาดออนไลน์ 5. ภายหลังจากการจัดอบรมการตลาดออนไลน์เชิงปฏิบัติการ ได้มียอดสั่งจองจากทางรูปแบบออนไลน์ทันที 20 ออเดอร์ และจากการประชาสัมพันธ์อีก 20 ออเดอร์ 6. ผลจากสถิติการเข้าชมที่ Facebook fan page หมูสวรรค์คือเวียง อัตราลิขณั สร้างสินค้า สินค้าสร้างชุมชน by U2T อยู่ที่ 60 ครั้ง
จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ 1. บุคลากรสายวิชาการ 1 ท่าน 2. บุคลากรสายสนับสนุน 3 ท่าน 3. ผู้ร่วมโครงการ 35 ท่าน		
สรุปความสำเร็จของโครงการ ผลของการดำเนินงานมีจำนวนผู้เข้าร่วมการอบรมตามเป้าหมายทั้งหมด 35 คน ซึ่งผลจากผลรวมระหว่างหมูสวรรค์และพริกสลาบเข้าด้วยกันทำให้ได้ผลิตภัณฑ์ “หมูสวรรค์สลาบ” ที่พร้อมจำหน่ายและสามารถแข่งขันได้ในตลาด โดยกลุ่มวิสาหกิจสะท้อนให้เห็นว่า การผลิตสินค้าแปรรูปทำให้กลุ่มมีรายได้เพิ่มขึ้นจากเดิมเกินกว่าตัวชี้วัดที่กำหนดไว้คือ เพิ่มขึ้นร้อยละ 20 เนื่องจากทางกลุ่มได้มีการปรับราคาให้สูงขึ้นตามรูปแบบแพ็คเกจ และจากการทำการตลาดออนไลน์ ดังปรากฏจากตารางข้างต้นว่า มียอดสั่งจองจากทางรูปแบบออนไลน์ทันที 20 ออเดอร์ และจากการประชาสัมพันธ์อีก 20 ออเดอร์ รวมถึงเมื่อวัดผลจากสถิติการเข้าชมที่ Facebook fan page หมูสวรรค์คือเวียง อัตราลิขณั สร้างสินค้า สินค้าสร้างชุมชนby U2T ประมาณจำนวน 60 ครั้ง หลังจากการอบรมที่ได้มีการประชาสัมพันธ์ กล่าวได้ว่า ทีมงาน U2T บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการและตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ ทำให้เห็นถึงศักยภาพและประสิทธิภาพการยกระดับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในการจัดทำหมูสวรรค์		

รูปภาพที่ 3.1 อบรมการตลาดออนไลน์เชิงปฏิบัติการ
(การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อยกระดับอาชีพและเศรษฐกิจในพื้นที่ ครั้งที่ 1)

รูปภาพที่ 3.1 อบรมการตลาดออนไลน์เชิงปฏิบัติการ (ต่อ)
(การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อยกระดับอาชีพและเศรษฐกิจในพื้นที่ ครั้งที่ 1)

กิจกรรม 2 การจัดอบรมเรื่องการวิเคราะห์ต้นทุน (การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อยกระดับอาชีพและเศรษฐกิจในพื้นที่ครั้งที่ 2) วันที่ 29 กรกฎาคม 2564 ณ ตำบลค้อเวียง อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา		
วัตถุประสงค์ของโครงการ	ตัวชี้วัดของโครงการ	ผลการดำเนินกิจกรรม
(1) เพื่อเพื่อยกระดับอาชีพ รายได้ และเศรษฐกิจในพื้นที่ (2) เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพใหม่ในพื้นที่ (3) เพื่อพัฒนาอาชีพ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ ซึ่งถือเป็นอาชีพที่มีศักยภาพของตำบล จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ 1. บุคลากรสายวิชาการ 1 ท่าน 2. บุคลากรสายสนับสนุน 3 ท่าน 3. ผู้ร่วมโครงการ 35 ท่าน	1. จำนวนผู้เข้าร่วมการอบรมทั้งหมด 35 คน 2. จำนวนผลิตภัณฑ์/ต้นแบบผลิตภัณฑ์ที่จะช่วยในการยกระดับเศรษฐกิจในพื้นที่จำนวน 1 ผลิตภัณฑ์ 3. หมูสวรรค์ที่มีรสชาติหลากหลายมากขึ้น 4. รายได้ที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 15 5. ยอดขายผลิตภัณฑ์ช่องทางออนไลน์ 40 ออเดอร์ 6. จำนวนตัวเลขการเข้าถึงลูกค้า 50 คน	1. มีผู้เข้าร่วมการอบรมครบทั้งหมด 35 คน 2. ผลผลิตจากกิจกรรมคือ ผลิตภัณฑ์การแปรรูป “หมูสวรรค์สลาบ” 3. ผลิตภัณฑ์การแปรรูปหมูสวรรค์สลาบที่ได้มีการพัฒนาปรับปรุงสูตรอาหารและรสชาติให้มีความลงตัว พร้อมจัดจำหน่าย 4. รายได้เพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 20 จากยอดเดิมทางกลุ่มได้มีการปรับราคาให้สูงขึ้นตามรูปแบบแพ็คเกจ และการทำการตลาดออนไลน์ 5. ภายหลังจากการจัดอบรมเรื่องการวิเคราะห์ต้นทุน ทางกลุ่มวิสาหกิจชุมชน สามารถเขียนแผนการตลาดที่สามารถใช้แสดงรายรับรายจ่าย เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจเข้าร่วมสมาชิกกลุ่ม 6. ผลจากสถิติการเข้าชมที่ Facebook fan page หมูสวรรค์ค้อเวียง อัตราลักษณะสร้างสินค้า สินค้าสร้างชุมชน by U2T อยู่ที่ 70 ครั้ง
สรุปความสำเร็จของโครงการ ผลของการดำเนินงานมีจำนวนผู้เข้าร่วมการอบรมตามเป้าหมายทั้งหมด 35 คน และยังคงมีความร่วมมือในการจัดทำผลิตภัณฑ์การแปรรูป “หมูสวรรค์สลาบ” ที่พร้อมจัดจำหน่าย ซึ่งในครั้งนี้ผู้เข้าร่วมอบรมได้เรียนรู้วิธีการวิเคราะห์ต้นทุนต่อการผลิต ภายหลังจากการจัดอบรมเรื่องการวิเคราะห์ต้นทุน กลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้มีแผนการตลาดที่มีการวิเคราะห์ต้นทุน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและสร้างจุดแข็งให้เกิดขึ้นกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และในการผลิตครั้งนี้ รายได้ของกลุ่มคงที่เช่นเดียวกับรอบการอบรมก่อนหน้านี้ กล่าวคือ รายได้เพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 20 และภายหลังจากเสร็จกิจกรรมก็ได้มียอดออเดอร์เพิ่มขึ้น 15 ออเดอร์ และจากการประชาสัมพันธ์อีก 15 ออเดอร์ วัดผลจากสถิติการเข้าชมที่ Facebook fan page หมูสวรรค์ค้อเวียง อัตราลักษณะสร้างสินค้า สินค้าสร้างชุมชน by U2T ประมาณจำนวน 70 ครั้ง การให้ความรู้ในครั้งนี้ช่วยสร้างทักษะอาชีพใหม่ เพิ่มทักษะของการวิเคราะห์ต้นทุน เพื่อจัดหาแหล่งกำไรในช่วงรอบของการผลิต		

รูปภาพที่ 3.2 การจัดอบรมเรื่องการวิเคราะห์ต้นทุน
(การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อยกระดับอาชีพและเศรษฐกิจในพื้นที่ ครั้งที่ 2)

การพัฒนาสมาชิกและสร้างอาชีพใหม่ โดยการเข้าไปส่งเสริมและสนับสนุนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนด้วยงบประมาณลงทุนให้กับกลุ่มหุ้มนุสรณ์ เพื่อให้มียอดขายที่เป็นกำไรเพิ่มมากขึ้นพอสมควร จากเดิม ซึ่งในการจัดจำหน่ายจะจำหน่ายถุงละ 20 บาท รายได้จากการขายทั้งหมดในส่วนนี้จะถูกเก็บเข้าในกองทุนวิสาหกิจชุมชนเพื่อนำไปแบ่งปันให้แก่สมาชิกในภายหลังเมื่อมีการคำนวณรายรับ-รายจ่ายประจำปีเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ทั้งนี้ ในภาพรวมจากแบบสำรวจผลการดำเนินงานกิจกรรมยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการตั้งแต่เดือน ก.พ. ถึง ต.ค. 2564 พบผลลัพธ์โดยสรุปดังนี้

1. รายได้ของคนในตำบลหรือรายได้ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหุ้มนุสรณ์เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 38.31 ต่อรอบการผลิตที่ 10 กิโลกรัม ซึ่งในการคำนวณจากรอบการผลิตขั้นต่ำ เดือนละ 2 ครั้ง จะมีรายได้ประมาณ 8,520 บาทต่อเดือน จากยอดเดิมก่อนการเข้ามาดำเนินกิจกรรมพัฒนาอาชีพ จำนวน 6,160 บาทต่อเดือน

2. รายได้เฉลี่ยของครัวเรือน (ต่อปี) จำนวน 56,526 บาท ข้อมูลจากตำบลไพรไพล รายได้ที่ได้เพิ่มขึ้นคิดจากกลุ่มหุ้มนุสรณ์คือเวียง จะมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการขายหุ้มนุสรณ์ 6,816 บาท รวมแล้วเฉลี่ย 63,342 บาท ต่อครัวเรือนต่อปี

3. ต้นทุนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหุ้มนุสรณ์โดยเฉลี่ยลดลงร้อยละ 15 ต่อรอบการผลิตที่ 10 กิโลกรัม ซึ่งหากคำนวณจากรอบการผลิตขั้นต่ำ เดือนละ 2 ครั้ง จะได้ 6,160 บาทต่อเดือน จากยอดเดิมก่อนการเข้ามาดำเนินกิจกรรมพัฒนาอาชีพ 6,776 บาทต่อเดือน

4. ต้นทุนเฉลี่ยของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน (ต่อปี) จำนวน 81,312 บาท ต้นทุนที่ลดลงคิดจากกลุ่มหุ้มนุสรณ์คือเวียง จะมีต้นทุนลดลงจากรอบการผลิตหุ้มนุสรณ์ (ต่อปี) 7,392 บาท รวมแล้วเฉลี่ย 73,920 บาท

5. ปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้นจากเดิมเฉลี่ยเดือนละ 1 ครั้ง เพิ่มจำนวนเป็นขั้นต่ำเดือนละ 2 ครั้ง คิดเป็นปริมาณผลผลิตของตำบลที่เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 1,292 หน่วย

6. เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่ใช้ในตำบล สะท้อนให้เห็น รูปแบบแปรรูปผลิตภัณฑ์หุ้มนุสรณ์คือเวียงมีลักษณะเป็นถุงกระดาษซิปล็อคและถุงฟรีย่อยสลายนได้ ทำให้เพิ่มมูลค่า มีความสวยงาม การเก็บรักษาได้ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

สำหรับการประเมินศักยภาพในการบริหารจัดการกองทุนหรือบริหารจัดการเงินเพื่อนำไปสู่สวัสดิการของกลุ่มที่แสดงความตั้งใจว่าจะบริหารจัดการ หลังจากการอบรมสวัสดิการครบทั้ง 2 ครั้ง ทางทีมงาน U2T พื้นที่ตำบลคือเวียงมีข้อเสนอ คือ

1. การจัดตั้งนโยบายสวัสดิการสังคมของกลุ่ม เนื่องจากหากทางกลุ่มมีรายได้เพิ่มขึ้น จะทำให้จำนวนสมาชิกภายในกลุ่มเพิ่มมากขึ้น เท่ากับว่าใครที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกก็จะมีสิทธิ์ที่จะได้รับสวัสดิการที่กลุ่มจัดตั้งขึ้นมา

2. ทางทีม U2T ตำบลคือเวียงเสนอ 3 นโยบายหลัก ซึ่งทางทีม U2T ตำบลคือเวียงยังไม่ได้เข้าไปเลือกตัวสวัสดิการให้ โดยจะให้ทางกลุ่มตัดสินใจเลือกกันมาเองแล้วทางทางทีม U2T ตำบลคือเวียงจะเป็นผู้สนับสนุน ถ้าหากทางกลุ่มได้นโยบายมาแล้วจากนั้นทาง U2T ของตำบลคือเวียงก็จะมาติดต่องค์การบริหารส่วนตำบลของสวัสดิการของตำบลคือเวียง ว่าความเป็นไปได้จะสามารถที่จะจัดทำสวัสดิการของสมาชิกกลุ่มแบบนี้ได้หรือไม่ หรือทางองค์การบริหารส่วนตำบลต้องการส่งเสริมในด้านอื่นๆ

3. การสร้างความสัมพันธ์ของทั้ง U2T หมูสวรรค์ และองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งทำงานร่วมกันในแนวทางเดียวกัน โดยการพัฒนาทั้งทักษะอาชีพ และด้านสวัสดิการควบคู่ไปด้วย

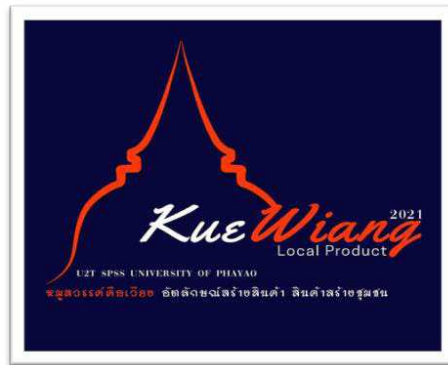
อย่างไรก็ตาม เรื่องสวัสดิการสังคมด้วยตนเอง ทางทีม U2T ตำบลคือเวียง เห็นว่ากลุ่มวิสาหกิจมีความพร้อมในการที่จะบริหารจัดการเงินสวัสดิการสังคมตรงนี้ด้วยตัวเองแต่อาจยังมีประเด็นที่จำเป็นจะต้องเรียนรู้เพิ่มเติมอื่นในหลายด้าน

3.1.2. การสร้างและพัฒนา Creative Economy

กระแสการพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวคิด “เศรษฐกิจสร้างสรรค์ หรือ Creative Economy” เป็นส่วนหนึ่งของระบบเศรษฐกิจใหม่ ซึ่งหลายประเทศทั่วโลกนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาเศรษฐกิจในปัจจุบัน โดยเชื่อมโยงกับการใช้ทุนทางปัญญาและทุนทางสังคมที่สำคัญ อันได้แก่ องค์ความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ ทรัพย์สินทางปัญญา ที่สอดคล้องกับพื้นฐานทาง ประวัติศาสตร์อัตลักษณ์ทาง ศิลปะวัฒนธรรม การสังคมความรู้และภูมิปัญญา ท้องถิ่น ผสมผสานกับการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี และนวัตกรรมอันทันสมัย ในการผลิตสินค้าและบริการรูปแบบใหม่ที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ สามารถสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและสังคมสอดคล้องกับแนวโน้ม ความต้องการของผู้บริโภคในตลาดยุคใหม่ ทั้งนี้ การนำแนวคิดเศรษฐกิจ สร้างสรรค์มาเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบเศรษฐกิจของประเทศนั้น จะมีอาจสำเร็จลุล่วงได้หากปราศจากการนำแนวคิดพฤติกรรมเชิงสร้างสรรค์ (innovative behavior) มาเป็นตัวขับเคลื่อนการพัฒนาให้เกิดความเป็นรูปธรรมขึ้น

ทางทีมงาน U2T คือเวียง ได้นำเอาแนวคิดนี้มาประยุกต์ใช้ร่วมกับผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่น กล่าวคือ มีการนำเอาผลิตภัณฑ์หมูสวรรค์และผลิตภัณฑ์น้ำพริกลาบ มาปรับปรุงและพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ขึ้นมา รวมทั้งมีการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีเกี่ยวข้องในการปรับปรุงและพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์เริ่มตั้งแต่กระบวนการผลิต กระบวนการบรรจุ จนกระทั่งกระบวนการจัดจำหน่ายอีกด้วย ดังเห็นได้จากความพยายามในการสร้างตราของผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะเฉพาะ ด้วยการ

ออกแบบโลโก้ผลิตภัณฑ์หุสวรรณศรีสาปที่นอกจากความสวยงามแล้ว ยังมุ่งเน้นการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในตำบลเพิ่มขึ้น โดยการออกแบบที่มี “รูปพระธาตุแจโว” ที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวภายในตำบลเพื่อให้สถานที่ท่องเที่ยวภายในตำบลเป็นที่รู้จักยิ่งขึ้น ดังรูปภาพที่ 3.3

รูปภาพที่ 3.3 ตราสินค้าหุสวรรณศรีคือเวียง

โดยในขั้นตอนการให้ชุมชนเรียนรู้ถึงอัตลักษณ์ของชุมชนด้วยการนำเครื่องมือการวิเคราะห์ต่างๆ ไปใช้ในการระดมพลังเพื่อสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องกับต้นทุนทางสังคมในตำบลคือเวียงซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) การนำหลักสูตรการเรียนการสอนไปปรับใช้ในโครงการเพื่อให้สอดคล้องกับพื้นที่ด้วยการวิเคราะห์ SWOT ของชุมชน

การวิเคราะห์ตามแนวคิด SWOT เพื่อการรับรู้ถึงสภาพภายในชุมชน โดยการสำรวจสภาพแวดล้อม 2 ด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก ซึ่งเป็นการวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อน เพื่อให้รู้ตนเอง (รู้เรา) รู้จักสภาพแวดล้อม (รู้เขา) ชัดเจน และวิเคราะห์โอกาส-อุปสรรค การวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ทั้งภายนอกและภายในองค์กร ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารขององค์กรทราบถึงการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายนอกองค์กร ทั้งสิ่งที่ได้เกิดขึ้นแล้วและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต รวมทั้งผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ที่จะมีผลต่อองค์กร และจุดแข็ง จุดอ่อน และความสามารถด้านต่าง ๆ ที่องค์กรมีอยู่ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการกำหนดวิสัยทัศน์ การกำหนดกลยุทธ์และกิจกรรมดำเนินการขององค์กรที่เหมาะสมต่อไป

2) การนำหลักสูตรการเรียนการสอนไปปรับใช้ในโครงการเพื่อให้สอดคล้องกับพื้นที่ ด้วยกระบวนการ Appreciation-Influence-Control (A-I-C)

ทางทีมงาน U2T ตำบลคือเวียงได้จัดประชุมแบบมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์เพื่อการระดมสมองทำให้เกิดความเข้าใจสภาพปัญหา/ขีดจำกัด ความต้องการ/และศักยภาพของชุมชน ซึ่งมีขั้นตอน 3 ขั้นตอน ดังนี้

(1) ขั้นตอนการสร้างความรู้ (Appreciation หรือ A) คือ ขั้นตอนการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ขั้นตอนนี้จะเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมทุกคนแสดงข้อคิดเห็นรับฟัง และหาข้อสรุปร่วมกันอย่างเป็นประชาธิปไตย โดยใช้การวาดรูปเป็นสื่อในการแสดงข้อคิดเห็นแบ่งเป็น 2 ช่วงคือ

1.1 การวิเคราะห์สถานการณ์ของหมู่บ้านในปัจจุบัน (A1)

1.2 การกำหนดขนาดของหมู่บ้านว่าต้องการให้เกิดการพัฒนาในทิศทางใด (A2)

(2) ขั้นตอนการสร้างแนวทางการพัฒนา (Influence หรือ I) คือ ขั้นตอนการหาวิธีการที่จะทำให้เกิดการพัฒนาหมู่บ้านตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ในช่วง (A2) และเป็นช่วงการหามาตรการหรือวิธีการในการพัฒนาและการค้นหาเหตุผลเพื่อจัดลำดับตามความเห็นของกลุ่มผู้เข้าร่วมประชุมแบ่งออกเป็น 2 ช่วงคือ

2.1 การคิดโครงการที่จะให้บรรลุวัตถุประสงค์

2.2 การจัดลำดับความสำคัญของโครงการ โดยแยกออกเป็น 3 ประเภทคือ กิจกรรมหรือโครงการที่ชาวบ้านทำเอง กิจกรรมหรือโครงการที่ชาวบ้านทำเองบางส่วนและขอความช่วยเหลือจากแหล่งทุนภายนอก และกิจกรรมหรือโครงการที่สามารถขุดทุนอุดหนุนจากภาครัฐโดยผ่านตำบล

2.3 ขั้นการสร้างแนวทางปฏิบัติ (Control หรือ C) คือ การนำเอาโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ มาสู่การปฏิบัติและจัดกลุ่มผู้ดำเนินงานซึ่งจะรับผิดชอบต่อโครงการหรือกิจกรรมขั้นตอนนี้ โดยแบ่งออกเป็น 2 ช่วงได้แก่ (1) การแบ่งกลุ่มรับผิดชอบ (2) การตกลงในรายละเอียดในการดำเนินงาน

(3) การประสานงานและการมีส่วนร่วม 2 กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเพื่อให้เกิด การกำหนดวัตถุประสงค์ และข้อตกลงร่วมกัน เพื่อพัฒนาอาชีพใหม่ เป็นการพัฒนาอาชีพใหม่เกี่ยวกับการให้ความรู้ด้านการยกระดับผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ในชุมชน เพื่อยกระดับอาชีพ รายได้ เศรษฐกิจในพื้นที่และเพื่อพัฒนาอาชีพ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ซึ่งถือเป็นอาชีพที่มีศักยภาพของตำบล

(4) การจัดการอบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเครือข่าย กล่าวคือการอบรมในเรื่องของสวัสดิการร่วมกัน หากสองกลุ่มอยู่ในสวัสดิการเดียวกันก็จะทำให้ทั้งสองกลุ่มมีความสัมพันธ์ของกลุ่มวิสาหกิจนั้นดีขึ้นเรื่อยๆ เพราะหากจบโครงการนี้ไปแล้วกลุ่มจะดำเนินต่อไปได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับทั้งสองกลุ่มมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันอยู่ในระดับไหน ซึ่งจุดที่จะเป็นจุดเชื่อมโยงกันให้ทั้งสองกลุ่มมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน คือทั้งสองกลุ่มควรจะมีสวัสดิการสังคมร่วมกัน อาจจะเป็นสวัสดิการสังคมในเรื่องของเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งต้นทุนของการทำมูลสวรรณค์ใช้สูงกว่ากลุ่มของพริก

ลาบ และการวางจำหน่ายหมูสวรรค์ก็จะนำตัวน้ำพริกลาบมาจำหน่ายควบคู่กัน ซึ่งน่าจะเป็นการพึ่งพา กันในเรื่องของการขายและเรื่องการกระชับความสัมพันธ์ของกลุ่มได้

3.1.3. การนำองค์ความรู้หรือความเชี่ยวชาญไปช่วยบริการชุมชน

ทีมงาน U2T ตำบลค้อเวียง ได้จัดกิจกรรมเพื่อนำองค์ความรู้หรือความเชี่ยวชาญไปช่วยบริการ ชุมชนผ่าน 4 กิจกรรม คือ

1. การให้ความรู้ความเข้าใจด้านสวัสดิการสังคมแก่แรงงานนอกระบบ

เนื่องจากในพื้นที่ตำบลค้อเวียงอาจมีกลุ่มแรงงานนอกระบบบางกลุ่มที่ไม่ได้รับความ ค้ำคอง เนื่องจากข้อมูลนโยบายสังคมที่มีจำนวนมาก มีความสลับซับซ้อน และเนื้อหาที่เข้าใจได้ยาก ทำให้แรงงานนอกระบบไม่สามารถเข้าถึงสวัสดิการที่พึงมีได้ จึงทำให้การจัดอบรมเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสวัสดิการสังคมให้แก่แรงงานนอกระบบ ทั้งนี้ อาจนำไปสู่การจัดสรรสวัสดิการ ในชุมชนหรือกลุ่มวิชาชีพได้อีกด้วย

ทั้งนี้ การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจด้านสวัสดิการสังคมแก่ แรงงานนอกระบบ ครั้งที่ 1 เป็นการให้สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสวัสดิการโดยเนื้อหาการจัดอบรมใน ครั้งนี้จะเป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสวัสดิการสังคม การสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ (การปรับมุมมอง พิชิตความสำเร็จ) การจัดการการเงินเพื่อสร้างเงินออม สำหรับการจัดสวัสดิการสังคม และการสร้างสรรค์สวัสดิการชุมชน โดยได้รับเกียรติจาก คุณสุพรรณิ เวียงคำ ประธานสถาบันการ จัดการเงินทุนชุมชนตำบลเวียง ที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการสวัสดิการชุมชนในสถาบันการ จัดการเงินทุนชุมชนตำบลเวียง มากกว่า 10 ปี มาเป็นวิทยากรในการอบรมให้ความรู้ในครั้งนี้ นอกจากนั้น ได้มีกิจกรรมอีกหลายกิจกรรมที่พยายามสร้างให้ชุมชนเกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่อง สวัสดิการสังคม โดยมีรายละเอียดแต่ละกิจกรรม ดังนี้

1) กิจกรรมการทดสอบวัดความรู้ (ก่อนการเริ่มกิจกรรมและหลังการทำกิจกรรม) เกี่ยวกับ “สวัสดิการสังคมและการจัดการการเงินเพื่อสร้างเงินออม สำหรับการจัดสวัสดิการสังคม” โดยใช้รูปแบบการทำแบบทดสอบผ่านเกมส์ วิธีการตอบคำถามใช่หรือไม่ใช่ เพื่อสร้างบรรยากาศที่ สร้างความสนใจและลดความตึงเครียดให้แก่ผู้เข้าร่วม

2) กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการในหัวข้อ “เปลี่ยนมุมมอง พิชิตความสำเร็จ” เพื่อสร้าง บรรยากาศการเรียนรู้และตระหนักความสำคัญในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ผ่านรูปแบบกิจกรรมสร้าง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ นิยาม/ความหมาย Mindset เครื่องมือการสร้างความสำเร็จ ด้วยกฎแห่งส ความสำเร็จ และการเรียนรู้แบบ Growth Mindset และ Fix Mindset นอกจากนี้ผู้เข้าร่วมยังได้ทำแบบ การวิเคราะห์มุมมองความคิดของตนเอง และพร้อมกับวิธีการพัฒนา Growth Mindset ของตนเองด้วย

3) กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการหัวข้อ “สวัสดิการสังคม” คือ การสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ สวัสดิการสังคม เช่น นิยาม/ความหมาย สวัสดิการสังคม รูปแบบสวัสดิการสังคมในประเทศไทยและต่างประเทศ ประเภทของสวัสดิการสังคม วิธีการติดต่อเพื่อขอรับสวัสดิการ นอกจากนี้ให้ผู้เข้าร่วมได้เล่นเกมตระหนักรู้สวัสดิการสังคม เพื่อสร้างความตระหนักรู้และความสำคัญของการมีสวัสดิการ เพื่อสร้างหลักประกันให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

4) กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการในหัวข้อ “การจัดการการเงินเพื่อสร้างเงินออม สำหรับการ จัดสวัสดิการสังคม” คือ กิจกรรมบรรยายและการวิเคราะห์การเงินเพื่อจัดสรรเงินออม สำหรับการ จัดสวัสดิการสังคม เช่น การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การบริการการเงิน การสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ งบการเงินส่วนบุคคล เป็นต้น ทั้งนี้ผู้เข้าร่วมได้ทดสอบการวิเคราะห์ รายรับ – รายจ่าย ของตนเอง เพื่อทราบถึงสภาพคล่องทางการเงินและวิธีการบริหารเงิน เพื่อก่อให้เกิดการ รวมกลุ่มการจัดสวัสดิการสังคมของบุคคลและกลุ่มภายในชุมชน

5) การทดสอบการใช้งานแอปพลิเคชัน “มีสิทธิ์” เพื่อตรวจสอบสิทธิประโยชน์สวัสดิการ สังคมที่พึงมีจากภาครัฐ และช่องทางการขอรับสมัครสมาชิกนโยบายสังคมต่าง ๆ เช่น ประกันสังคม มาตรา 40 กองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) กองทุนทวีสุข (โดย ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร (ธ.ก.ส)) เป็นต้น

2. จัดทำข้อมูลสวัสดิการชุมชน

ก่อนที่จะทำการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลสวัสดิการชุมชน ทีมงาน U2T ตำบลคือเวียง ได้ผ่าน การอบรมการจัดทำแผนที่เดินดิน เพื่อให้สามารถเข้าใจถึงภาพรวมแนวทางการจัดการกับข้อมูล ด้านสวัสดิการ และได้จัดทำแผนที่เดินดินคืนให้กับพื้นที่

รูปภาพที่ 3.4 การฝึกอบรมทีมงาน U2T คือเวียงในหัวข้อ “การทำแผนที่เดินดิน”

ทั้งนี้ ทีมงาน U2T พื้นที่ตำบลคือเวียง ลงพื้นที่สำรวจข้อมูลด้านสวัสดิการสังคมในชุมชนของชาวบ้านตำบลคือเวียงทั้งหมด จำนวน 9 หมู่บ้าน 1,635 ครัวเรือน และจากข้อมูลที่จัดเก็บได้นั้น ทางทีมงานได้กรอกข้อมูลผ่านทาง Google form ด้านสวัสดิการสังคม เพื่อจัดทำข้อมูล Google my map และเพื่อที่จะได้ทราบว่าชาวบ้านภายในชุมชนมีการเข้าถึงสวัสดิการสังคมมากน้อยเพียงใด

File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	Developer	View	Help	Windows	Help	Microsoft Excel	File Name: untitled1	File	Home	Insert	Page Layout	Formulas	Data	
------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	-----------	------	------	---------	------	-----------------	----------------------	------	------	--------	-------------	----------	------	--

รูปภาพที่ 3.5 ตัวอย่างข้อมูลสวัสดิการสังคมของชาวบ้านตำบลคือเวียงทั้งหมด จำนวน 9 หมู่บ้าน

3. การบริการชุมชนด้วยการซ่อมแซมร่วมกับโครงการซ่อมแซมบ้านให้ผู้ยากไร้

รูปภาพที่ 3.6 การซ่อมแซมบ้านร่วมโครงการซ่อมแซมบ้านให้ผู้ยากไร้

4. การให้ความรู้ด้านสุขภาพร่วมกับเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลประจำตำบลคือเวียง

กิจกรรมในการให้ความรู้ร่วมกับทีมเจ้าหน้าที่ รพ.สต. คือเวียง ทีมงาน U2T พื้นที่คือเวียงได้ร่วมจัดกิจกรรมจำนวน 2 ครั้ง คือ การให้ความรู้ความรู้การบริโภคอาหารและออกกำลังกายที่ถูกต้องแก่ผู้สูงอายุและประชาชนทั่วไป และการให้ความรู้เกี่ยวกับความรู้เรื่องมะเร็งมดลูกและมะเร็งเต้านมแก่กลุ่มสตรี ดังแสดงในรูปภาพต่อไปนี้

รูปภาพที่ 3.7 การให้ความรู้การบริโภคอาหารและออกกำลังกายที่ถูกต้องแก่ผู้สูงอายุและประชาชนทั่วไป

รูปภาพที่ 3.8 การให้ความรู้เรื่องมะเร็งมดลูกและมะเร็งเต้านมแก่กลุ่มสตรี

3.1.4 การส่งเสริมสิ่งแวดล้อม/การเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน (Circular Economy)

1. กิจกรรมด้านการส่งเสริมสิ่งแวดล้อม

จากการสำรวจของทีมงาน U2T คือเวียง พบว่า ในชุมชนประสบปัญหาสิ่งแวดล้อมในหลายด้าน ได้แก่ มลพิษทางน้ำของชุมชน การทิ้งขยะลงในทางน้ำผ่านเพื่อการเกษตรของชุมชน มลพิษทางอากาศของชุมชน มีการเผาเศษกิ่งไม้ ใบไม้แห้งภายในชุมชน และช่วงเดือน มีนาคม-เมษายน จะมี

หมอกควันจากการเผาตอซังจากการทำนา สำหรับการจัดการขยะภายในชุมชน พบว่า ในพื้นที่สามารถจัดการขยะได้ด้วยความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชน กล่าวคือ อบต.คือเวียงช่วยดำเนินการจัดการกับขยะภายในตำบลคือ การให้บริการรถขยะเก็บขยะของชุมชน ขยะประเภทใบไม้ มูลสัตว์ โดยการทำเป็นปุ๋ยหมักและเนื่องจากในชุมชนมีฟาร์มสัตว์ สามารถนำมูลสัตว์ไปทำปุ๋ยเพื่อขายสร้างรายได้ แต่ขยะบางประเภทไม่สามารถจัดการได้ เช่น ขยะที่เป็นเศษแก้ว กระเบื้อง เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ทีมงาน U2T ตำบลคือเวียง ได้จัดกิจกรรมแจกถุงขยะ และการให้แนวทางการจัดการปัญหาขยะของกลุ่มหมู่สรวรรค์และกลุ่มพริกلاب ได้แก่

- (1) การแยกขยะประเภทกระดาษชิ้นมันให้นำไปทิ้งที่ถังขยะชุมชนเพื่อให้รถขยะมาเก็บไป
- (2) วัตถุประสงค์ที่ย่อยสลายได้จากกลุ่มวิสาหกิจแปรรูปหมูสรวรรค์ เช่น เปลือกหอมแดง สมาชิกในกลุ่มนำเปลือกหอมแดงกลับไปใส่พืช ผักของตัวเอง เพื่อให้เปลือกย่อยสลายกลายเป็นปุ๋ย เช่นเดียวกับวัตถุประสงค์ของกลุ่มพริกلابส่วนใหญ่เป็นสมุนไพรที่ย่อยสลายได้ เช่น ก้านพริก และใบตะไคร้ ชาวบ้านก็นำไปใส่ต้นไม้ พืช ผัก
- (3) น้ำมันที่เหลือจากการทอดหมูสรวรรค์ สมาชิกในกลุ่มแบ่งกันนำไปประกอบอาหารในครัวเรือนต่อไป ไม่ได้ทิ้งลงท่อระบายน้ำ หรือแหล่งน้ำภายในชุมชนและด้วยวิธีนี้จะไม่มีการนำน้ำมันเก่ากลับมาใช้ทอดหมูซ้ำอย่างแน่นอน

รูปภาพที่ 3.9 การแจกถุงขยะแก่ประชาชน

นอกจากนี้ ทีมงาน U2T ตำบลคือเวียงได้ร่วมกิจกรรมโครงการปลูกป่า ของ อบต. กิจกรรมพัฒนาอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ พื้นที่สาธารณและป่าชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลคือเวียง ณ เชิงดอยวัดพระธาตุแจโว หมู่ที่ 8 กิจกรรมปลูกต้นไม้และพัฒนาโครงการถนนปศุสัตว์ประชาร่วมใจอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ประจำปี 2564 ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ต่างๆ ณ เชิงดอยวัดพระธาตุแจโว หมู่ที่ 8 และกิจกรรมปลูกต้นไม้โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2. การเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน (Circular Economy)

ในการผลิตสินค้าหมูสวรรค์สพริกกลาบ วัตถุดิบที่นำมาใช้ส่วนใหญ่จะมาจากคนในชุมชนหรือคนในชุมชนใกล้เคียง อาทิ เนื้อหมูที่นำมาผลิตจะมาจากผู้จำหน่ายที่มีภูมิลำเนาอยู่ที่ตำบลคือเวียง หรือซื้อจากตำบลใกล้เคียง หอมแดง สมุนไพรทำพริกกลาบ เช่น ข่า ตะไคร้ กะเทียม เม็ดผักชี มะแขว่น เป็นต้น สามารถซื้อได้จากชาวบ้านที่ปลูกกันเองในตำบล หรือหาซื้อจากในชุมชนใกล้เคียงตำบลคือเวียง

รูปภาพที่ 3.10 กิจกรรม Test of taste ขั้นตอนการทำหมูสวรรค์สพริกกลาบ

3.2 ผลจากการดำเนินกิจกรรมหลัก

การที่ทีมงาน U2T ตำบลคือเวียงได้เข้าไปจัดอบรมกิจกรรมต่างๆ ในพื้นที่ตำบลคือเวียงโดยมีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ รวมถึงรัฐวิสาหกิจชุมชนทั้งสองแห่ง จากการดำเนินงานดังกล่าว สะท้อนให้เห็นถึงผลผลิตที่เป็นรูปธรรมของผลิตภัณฑ์ ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ ทักษะของคนในชุมชนและผู้บ้จ้งได้รับการพัฒนา รวมถึงการจัดทำข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.2.1 การพัฒนาผลิตภัณฑ์เป็นสินค้ารูปแบบใหม่ที่ช่วยเพิ่มรายได้กลุ่มวิสาหกิจ

การจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อยกระดับอาชีพและเศรษฐกิจในพื้นที่ด้วยการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ชุมชน และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยใช้ปัญหาที่สำคัญของชุมชนเป็นพื้นฐานในกระบวนการจัดยกระดับอาชีพและเศรษฐกิจ ให้คนในชุมชนได้ตระหนักถึงปัญหา และกระตุ้นให้ชุมชนหาวิธีการแก้ไขร่วมกัน ที่ใช้กระบวนการสร้างจุดสนใจในเรื่องของคนในท้องถิ่น โดยให้ตระหนักถึงความต้องการของคนและสถาบันในท้องถิ่น เพื่อให้ได้มาซึ่งการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเข้ามาศึกษาในเรื่องต่างๆ ร่วมกันให้คนในท้องถิ่นได้ริเริ่มและตัดสินใจดำเนินการ โดยทางทีม U2T ตำบลคือเวียง ซึ่งจะมีบทบาทเป็นผู้ร่วมกระทำ และมีการอภิปรายมีข้อถกเถียงปัญหากับคนในท้องถิ่น ซึ่งถือได้ว่าผลจากการดำเนินกิจกรรมนี้คือ “การส่งเสริมการสร้างธุรกิจใหม่ (Start-up / Social Enterprise) ด้วยการพัฒนาธุรกิจเดิม” อันเป็นความร่วมมือของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปหมูหมู่ที่ 2 และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนพริกลาบหมู่ 9 ดำเนินกิจการเกี่ยวกับ จัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์แปรรูปจากหมูและพริกลาบเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ “หมูสวรรค์สพริกลาบ”

รูปภาพที่ 3.11 สินค้าจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชน 2 แห่งที่มาร่วมมือกันผลิตหมูสวรรค์สพริกลาบ

จากการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพของกลุ่ม U2T ตำบลคือเวียง โดยมุ่งไปที่ความร่วมมือของกลุ่มวิสาหกิจหุสวรรณครจากชุมชนหมู่ที่ 2 บ้านโพธิ์ทอง และกลุ่มวิสาหกิจน้ำพริกปลาจากชุมชนหมู่ที่ 9 บ้านปรางค์แม่หล่าย โดยผลิตภัณฑ์ “หุสวรรณครสลาบ” ทำให้กลุ่มเป้าหมายสามารถเพิ่มรายได้ของกลุ่มวิสาหกิจเกินกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังการคำนวณผลกระทบเชิงเศรษฐกิจต่อไปนี้

$$\text{รายได้ที่เพิ่มขึ้น} = (\text{รายได้รวมหลังดำเนินกิจกรรม} - \text{รายได้รวมก่อนดำเนินกิจกรรม}) * 100$$

รายได้รวมก่อนดำเนินกิจกรรม

$$\text{รายได้ที่เพิ่มขึ้น} = \frac{(8.520 - 6.160) * 100}{6.160}$$

6,160

$$\text{รายได้ที่เพิ่มขึ้น} = 38\%$$

จะเห็นได้ว่า การร่วมมือของวิสาหกิจชุมชนทั้งสองแห่งสามารถสร้างรายได้ของกลุ่มเพิ่มขึ้นประมาณ 2,360 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 38 ซึ่งบรรลุตามเป้าหมายการเพิ่มขึ้นของรายได้ที่กำหนดไว้ร้อยละ 20 กล่าวได้ว่า การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากท้องถิ่นเป็นแนวทางหนึ่งในการใช้ประโยชน์และเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นเป็นการเพิ่มความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ให้กับกลุ่มผู้ประกอบการรายย่อยหรือกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อันถือเป็นการต่อยอดการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อยกระดับอาชีพและเศรษฐกิจในพื้นที่ โดยผลิตภัณฑ์ขึ้นชื่อของ ต.คือเวียง คือ หุสวรรณครจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหมู่ที่ 2 บ้านโพธิ์ทอง และน้ำพริกปลาจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหมู่ที่ 9 บ้านปรางค์แม่หล่าย ทีม U2T ตำบลคือเวียง โดยได้ออกแบบการแปรรูปผลิตภัณฑ์ใหม่เป็นหุสวรรณครสลาบ เพื่อทดลองจัดจำหน่าย และมีการโปรโมทผ่านช่องทางเพจเฟซบุ๊ก ซึ่งมีการตอบรับที่ดีจากผู้บริโภคโดยการจัดตั้งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงการเรียนรู้ (ศูนย์การเรียนรู้) สวนสมุนไพรพริกปลา เพื่อใช้เป็นสถานที่ในการศึกษาดูงานดังภาพต่อไปนี้

รูปภาพที่ ๓.๑๒ การขายผลิตภัณฑ์หุสวรรณครสลาบผ่านช่องทางออนไลน์

รูปภาพที่ ๓.๑๓ ผลิตภัณฑ์หมูสวรรค์สพริกกลาบและการขายผลิตภัณฑ์หมูสวรรค์สพริกกลาบในตลาดชุมชน

รูปภาพที่ ๓.๑๔ ศูนย์การเรียนรู้สวนสมุนไพรพริกกลาบ

อย่างไรก็ตาม ผลิตภัณฑ์หมูสวรรค์สพริกกลาบ อาจจะมีข้อด้อยที่อาจจะต้องปรับปรุงต่อ เช่นการซึมของน้ำมันในบรรจุภัณฑ์ ทำให้ต้องพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้มีความเหมาะสมทั้งในด้านต้นทุน และราคาขาย ซึ่งถ้าหากผ่านจุดด้อยตรงนี้ได้ก็จะกลายเป็นจุดแข็งที่จะสามารถแข่งขันในตลาดได้

3.2.2 ทักษะของคนในชุมชนและผู้รับจ้างได้รับการพัฒนา

ในการพัฒนาอาชีพอาชีพและเศรษฐกิจในพื้นที่ได้มีการให้ความรู้และการพัฒนาทักษะของคนในชุมชนและทีมงานผู้รับจ้างในหลายด้าน ดังนี้

1) การพัฒนาทักษะนอกเหนือจากที่กำหนด 4 ทักษะ (Digital Literacy, English Competency, Financial Literacy และ Social Literacy) ทีมงาน U2T ตำบลคือเวียง ได้สะท้อนทักษะที่ตนเองได้รับผ่านเวทีถอดบทเรียนวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ.2564 ได้แก่ ทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะการพูด ทักษะการประสานงาน ทักษะในการแก้ไขปัญหา ทักษะในการคิดสร้างสรรค์ ทักษะการใช้เทคโนโลยี ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ในชุมชน และทักษะการทำหมูสวรรค์ ทักษะเหล่านี้ทำให้ทีมงาน U2T ตำบลคือเวียงมีความมั่นใจในการแสดงออกความคิดเห็นและรู้จักปรับตัวเปลี่ยนแปลงซึ่งกันและกัน รวมถึงการเรียนรู้ที่จะรับผิดชอบในงาน การเรียนรู้สิ่งใหม่ และเรียนรู้ความผิดพลาดจากการทำกิจกรรมในแต่ละครั้ง

2) ทักษะจากการอบรมให้ความรู้ด้านการยกระดับผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่เดิมในชุมชนแก่ชุมชนหมู่ที่ 2 บ้านโพธิ์ทอง และชุมชนหมู่ที่ 9 บ้านปรังค์แม่หลาย ได้แก่

- ทักษะการทำการตลาดออนไลน์ เป็นการสร้างตลาดออนไลน์ในยุคดิจิทัล เพื่อการเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าและเสริมศักยภาพทางการตลาดให้กับประชาชนและทีม U2T ตำบลคือเวียง เพราะเมื่อหมดโครงการ U2T แล้ว ซึ่งทีมพื้นที่ และประชาชนในพื้นที่จะนำความรู้ที่ได้รับนี้ไปต่อยอดประกอบอาชีพต่อไปได้
- ทักษะการวิเคราะห์ต้นทุน จากการจัดกิจกรรมให้ความรู้เพื่อให้ทีมพื้นที่และกลุ่มวิสาหกิจเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดเชิงธุรกิจและสามารถนำไปใช้ปฏิบัติจริง

3) ประชาชนในพื้นที่ที่มีทักษะที่ดีในการบริหารจัดการขยะที่ไม่ใช่แล้วให้เกิดมูลค่าหรือเกิดประโยชน์มากขึ้น รวมถึงสร้างจิตสำนึกให้ตระหนักรู้และให้ความสำคัญกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมผ่านโครงการปลูกป่า ของ อบต. เช่น กิจกรรมพัฒนาอนุรักษ์พื้นที่ทรัพยากรธรรมชาติพื้นที่สาธารณะและป่าชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลคือเวียง ณ เขิงดอยวัดพระธาตุแจโว หมู่ที่ 8 กิจกรรมปลูกต้นไม้และพัฒนาโครงการถนนปลอดภัยประชาร่วมใจอนุรักษ์พื้นที่ทรัพยากรธรรมชาติประจำปี 2564 ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ต่างๆ ณ เขิงดอยวัดพระธาตุแจโว หมู่ที่ 8 เป็นต้น

3.2.3 ความเข้าใจในสวัสดิการชุมชนของผู้ใช้แรงงานนอกระบบเพิ่มมากขึ้น

การจัดการอบรมด้านการจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมแก่ผู้ใช้แรงงานนอกระบบทั้ง 2 ครั้ง เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเงื่อนไขและสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กลุ่มแรงงานนอกระบบ ซึ่งผู้ที่เข้าร่วมการอบรมจำนวน 31 คน มีความรู้ความเข้าใจในสวัสดิการสังคมจากการจัดอบรมครั้งที่ 1 เฉลี่ยร้อยละ 4.15 และครั้งที่ 2 เฉลี่ยร้อยละ 4.62 จากจำนวนเต็มทั้งหมดร้อยละ 5 นอกจากนี้ ทีมงาน U2T ตำบลคือเวียง ยังได้ฝึกทักษะในด้านลงพื้นที่ชุมชน โดย

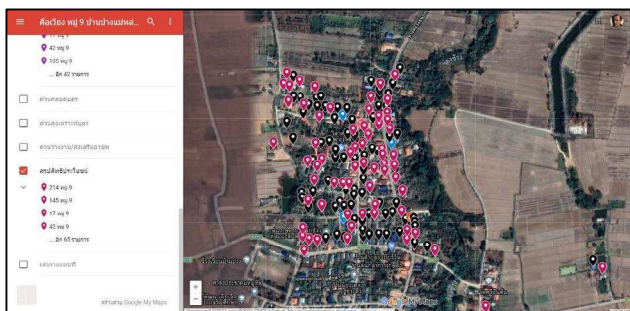
ทีมงานพื้นที่ตำบลคือเวียงสามารถเก็บข้อมูลสวัสดิการสังคมได้ทั้งหมด 9 หมู่บ้าน 760ครัวเรือน จาก
การดำเนินการเก็บข้อมูลทั้งหมด 4 ครั้ง

3.2.4 การจัดทำข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

1) การเพิ่มข้อมูลสวัสดิการชุมชน โดยการจัดทำแผนที่เดินดินแล้วเสร็จ เช่นเดียวกับการปัก
หมุดใน Google my maps ที่มพื้นที่สามารถดำเนินการแล้วเสร็จ ดังตัวอย่างในรูปภาพต่อไปนี้

รูปภาพที่ 3.15 ภาพตัวอย่าง Google my maps ของหมู่ 7 บ้านป่าเจริญศึกษา

รูปภาพ 3.16 ภาพตัวอย่าง Google my maps ของหมู่ 9 บ้านแม่หล่าย

2) การเก็บข้อมูล covid survey ไปทั้งหมด 4 ครั้ง ในระยะเวลา 4 เดือน คือ เดือนกุมภาพันธ์
มิถุนายน กรกฎาคม และกันยายน รวมทั้งหมด ๙ หมู่บ้าน ซึ่งการเก็บแบบสำรวจข้อมูล 4 ครั้ง จะเก็บ
ข้อมูลจากทั้ง 4 เดือน เดือนละ 40% ซึ่งสามารถสรุปผลการดำเนินกิจกรรมได้ดังนี้

(1) กิจกรรม Covid Survey ครั้งที่ 1-3 ในช่วงเดือน กุมภาพันธ์ – มิถุนายน 2564 เป็นการเฝ้าระวังและเก็บข้อมูล โดยแบบสำรวจชุดที่ 1 ดูจำนวนจากช่องปริมาณการเก็บข้อมูลครัวเรือน (ร้อยละ 20 ของครัวเรือน) แบบสำรวจชุดที่ 2-4 กรณีที่เป็นโรงเรียน ศาสนสถาน (วัด, โบสถ์) และ ตลาด ซึ่งแต่ละทีมในพื้นที่จะแบ่งกันรับผิดชอบเป็นแต่ละหมู่บ้านเพื่อให้ง่ายต่อการจัดเก็บข้อมูล โดยจำนวนชุดข้อมูลที่ได้เก็บในระยะแรกสามารถจัดเก็บได้ตรงเป้าหมายที่กำหนดไว้

(2) กิจกรรม Covid week 26-27 พฤษภาคม 2564 โครงการ U2T สู้ภัยโควิด (U2T COVID-19 week) ในระยะเวลาดังกล่าว ทีมงาน U2T ไม่สามารถจัดเก็บได้ตรงเป้าหมายที่กำหนด เนื่องจากสถานการณ์โควิด 19 ทำให้การดำเนินกิจกรรมล่าช้า แต่ในช่วงระยะเดือนพฤศจิกายนได้มีการจัดเก็บเพิ่มเติมจนได้รับครบจำนวนตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งผลการดำเนินกิจกรรมมีดังนี้

- การใช้ banner ส่วนกลาง ตาม (Banner size dimension) ใน google drive เพื่อจัดทำประชาสัมพันธ์ผ่านทาง website / สื่อ online และ ในพื้นที่จัดกิจกรรม ภายในตำบลคือเวียง
- การจัดทำ VDO Clip (Covid Week Striction vdo4) เพื่อให้ข้อมูลที่ถูกต้องและ รณรงค์การฉีดวัคซีนต้านโควิดในชุมชน
- Upload VDO Clip ข้อ 2 ใน Website U2T Online Community เพื่อนำไปใช้เผยแพร่ทางช่องทางต่างๆ ของ สป.อว และ มหาวิทยาลัยต่อไป

รูปภาพที่ 3.17 การลงพื้นที่ของทีมงาน U2T คือเวียง ในการเก็บแบบสำรวจข้อมูล Covid Survey

3) การจัดเก็บข้อมูลเพื่อจัดทำข้อมูลสถานภาพตำบล ซึ่ง กลุ่ม U2T ตำบลคือเวียงสามารถเก็บข้อมูลได้ทั้งหมด ได้แก่ ข้อมูลเพื่อใช้ในการประเมินศักยภาพตำบลตามเป้าหมาย 16 ประการ ข้อมูล

กลุ่มเป้าหมาย/ครัวเรือน เพื่อใช้ในการพัฒนา ข้อมูลของโครงการหรือกิจกรรม เพื่อใช้ในการพัฒนา พื้นที่ในมิติแต่ละด้านทั้งที่มีอยู่และกำลังดำเนินการ

4) การจัดเก็บข้อมูล (Community Big Data: CBD) ที่ทีมงาน U2T ตำบลคือเวียงสามารถเก็บ ข้อมูลด้าน CBD ไปแล้วทั้งหมด 1,000 ชุด ซึ่งข้อมูลส่วนใหญ่จะเป็นข้อมูลเกี่ยวกับเกษตรกรในท้องถิ่น อาหารที่น่าสนใจประจำถิ่น พืชในท้องถิ่น และจำนวนประชาชนที่ย้ายกลับบ้าน เนื่องจากได้รับ ผลกระทบจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เป็นต้น ซึ่งผลการจัดเก็บพบข้อมูลดังภาพ ต่อไปนี้

ลำดับ	ผลการเก็บข้อมูล ประเด็นที่บันทึก	จำนวน
1	ผู้ที่ย้ายกลับบ้าน เนื่องจากสถานการณ์โควิด	66
2	แหล่งท่องเที่ยว	2
3	ที่พัก/โรงแรม	0
4	ร้านอาหารในท้องถิ่น	14
5	อาหารที่น่าสนใจประจำถิ่น	135
6	เกษตรในท้องถิ่น	313
7	พืชในท้องถิ่น	105
8	สัตว์ในท้องถิ่น	4
9	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	10
10	แหล่งน้ำในท้องถิ่น	1

รูปภาพที่ 3.17 ข้อมูล Community Big Data (CBD)

3.3 เครือข่ายร่วมขับเคลื่อนงานเพื่อความยั่งยืนในชุมชน

1) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

(1) องค์การบริหารส่วนตำบลคือเวียง ให้ความร่วมมือในการเป็นผู้ร่วมขบคิด สรุปปัญหา มอง สภาพปัญหา และมองภาพอนาคตของพื้นที่ร่วมกันกับทีมงาน U2T ตำบลคือเวียงได้อย่างดีเยี่ยม นอกจากนี้ ยังเป็นแหล่งประสานข้อมูลในด้านต่างๆ ทั้งสวัสดิการสังคม ระดับรายได้ ระดับการจัดการ ด้านสาธารณสุขให้กับชุมชนอีกด้วย ในการจัดทำข้อมูลสถานภาพตำบล รวมถึงคอยช่วยเหลือทีมงาน U2T ตำบลคือเวียงในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

2) ท้องที่

(1) ที่ว่าการอำเภอดอกคำใต้ เป็นหน่วยงานระดับท้องที่ จัดเป็นหน่วยงานราชการที่ได้รับมอบ อำนาจจากส่วนกลาง ให้เข้ามาดูแลและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในอำเภอดอกคำใต้ ซึ่งทาง

อำเภอค้อคำใต้ได้ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของทีมงาน U2T ตำบลคือเวียง โดยอนุญาตให้ทีมงาน U2T ตำบลคือเวียง สามารถดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับโครงการให้แก่ประชาชนในตำบลคือเวียงได้

(2) กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน ให้ความร่วมมือในการอำนวยความสะดวกและประสานงานแก่ทีมงาน U2T ตำบลคือเวียงในการลงพื้นที่เก็บข้อมูลตำบลโปรไฟล์ ข้อมูล CBD ข้อมูลการจัดทำแผนที่เดินดิน และข้อมูล Covid survey ในแต่ละหมู่บ้าน

3) องค์กรชุมชน

(1) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนหุสวรรณ และพริกลาบ เป็นองค์กรชุมชนที่เป็นตัวนำที่สามารถพัฒนาศักยภาพและยกระดับผลิตภัณฑ์ในชุมชนให้มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับในอนาคต ทั้งสองกลุ่มวิสาหกิจเป็นกลุ่มที่สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการผลิตสินค้าได้ดี แม้จะยังมีส่วนที่ต้องเสริมเพิ่มเติมความรู้ด้านการบริหารจัดการการเงินและสวัสดิการ

(2) กลุ่มชุมชนกลุ่มอื่นๆ เป็นกลุ่มที่ก่อตั้งขึ้นในแต่ละชุมชนโดยมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันไป แต่โดยหลักๆมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งสวัสดิการสังคมภายในชุมชน ทั้งนี้ยังแหล่งข้อมูลให้กับทีมงาน U2T ตำบลคือเวียงในการจัดทำข้อมูลสวัสดิการสังคมในแต่ละชุมชน รวมทั้งยังมีส่วนร่วมในการยกระดับสวัสดิการชุมชนให้เข้มแข็งขึ้นอีกด้วย

4) หน่วยงานรัฐ

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลคือเวียง เป็นหน่วยงานภาครัฐที่ให้บริการรักษาผู้ป่วยในพื้นที่ตำบลคือเวียง เป็นแหล่งข้อมูลในด้านสุขภาพในการจัดทำข้อมูลสถานภาพตำบล อีกทั้งยังอำนวยความสะดวกให้กับคนในพื้นที่ในการป้องกันและดูแลโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการรณรงค์ให้คนในพื้นที่รู้จักป้องกันตัวเองจากโรคโควิด-19 ให้การเข้าไปให้ความรู้ของโรค วิธีการ และวิธีป้องกันตัวเอง ผ่านอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านหรือ อสม.

บทที่ 4

สรุปผลลัพธ์การพัฒนาเชิงพื้นที่

4.1 สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับโครงการที่เป็นอยู่เดิม

4.1.1 ด้านการพัฒนาอาชีพและเศรษฐกิจในชุมชน

ในชุมชนพื้นที่ตำบลคือเวียงมีการประกอบอาชีพที่หลากหลาย ทั้งการทำนา ทำสวน ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ การทอผ้า (ธุรกิจส่วนตัว) การนวด (ธุรกิจส่วนตัว) การทำขนม ก๋วยเตี๋ยว ทองม้วน (กลุ่มเข้มแข็ง) การทำน้ายาล้างจาน (กลุ่มวิสาหกิจชุมชน) เย็บผ้า (ธุรกิจส่วนตัว หาดลาดยาง) ฟาร์มโคขุน-โคนม (ธุรกิจส่วนตัว) ค้าขาย (ธุรกิจส่วนตัว) เลี้ยงปู ใช้เวลานาน (ธุรกิจส่วนตัว) การจัดการสวน ไม้กวาด การถักกระเป๋ โดยอาชีพเกษตรกรรมจัดเป็นหนึ่งในอาชีพหลักของเกษตรกรในตำบลคือเวียงเนื่องจากมีแหล่งน้ำที่สามารถหล่อเลี้ยงได้ตลอดทั้งปี มีทั้งแหล่งน้ำธรรมชาติและแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ทำให้พื้นที่อุดมไปด้วยพืชไร่และพืชสวนหลายชนิดโดยเฉพาะมันสำปะหลัง ข้าว กระเทียม หอมแดง ข้าวโพดและพืชสมุนไพร ซึ่งจัดเป็นวัตถุดิบที่ขึ้นชื่อของตำบล พืชท้องถิ่นเหล่านี้ส่วนใหญ่จำหน่ายในรูปของสดเพื่อปรุงอาหารรับประทานในครัวเรือนหรือแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์

การประกอบอาชีพในตำบลคือเวียงได้มีการพัฒนาอย่างมากหลากหลายด้าน มีการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาอาชีพจากการสนับสนุนของภาครัฐมาโดยตลอด ซึ่งการจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 เป็นต้นมา ทั้งนี้ เนื่องจากปัจจุบันสภาวะราคาผลผลิตทางการเกษตรและปศุสัตว์ส่งผลกระทบต่อการค้าเงินชีวิตของเกษตรกรผู้มีรายได้น้อย รายได้ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับราคาของผลผลิตทางการเกษตร ทำให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหารจากเนื้อสัตว์ บ้านโพธิ์ทอง หมู่ 2 เป็นกลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์หมูสวรรค์ ประสบปัญหาในด้านต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น กลุ่มวิสาหกิจเริ่มจะลดจำนวนการผลิตลงและได้รับความสนใจน้อยลงตามที่โครงการ U2T คณะรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ได้ให้ผู้ถูกจ้างงานเก็บรวบรวมและประเมินผลข้อมูลในพื้นที่ตำบลคือเวียง อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยาแล้วนั้น ได้สังเกตเห็นว่าควรมีการพัฒนาอาชีพใหม่ให้เกิดขึ้นในตำบลตามเป้าหมายของ สป.อว. จึงมีการจัดโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (1 มหาวิทยาลัย 1 ตำบล) เพื่อเพิ่มกรอบความรู้เกี่ยวกับอาชีพในพื้นที่ตำบลและยกระดับตำบลให้มีศักยภาพยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ โครงการ U2T คณะรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ได้รับการสนับสนุนให้มีการเก็บรวบรวมและประเมินผลข้อมูลในพื้นที่ตำบลคือเวียง อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา จึงเห็นถึงศักยภาพในการพัฒนาอาชีพใหม่ให้เกิดขึ้นในตำบลตามเป้าหมายของ เพื่อยกระดับ

เศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (1 มหาวิทยาลัย 1 ตำบล) โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพในพื้นที่ตำบลและยกระดับตำบลให้มีศักยภาพยิ่งขึ้น ซึ่งการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากท้องถิ่นจึงเป็นแนวทางหนึ่งทางการใช้ประโยชน์และเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์จากท้องถิ่น นอกจากนี้ยังเป็นการเพิ่มความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ให้กับกลุ่มผู้ประกอบการรายย่อยหรือกลุ่มวิสาหกิจชุมชนซึ่งเดิมทำการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากพืชและการปศุสัตว์ นอกจากนี้ในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ควรคำนึงถึงการพัฒนาสินค้าให้มีศักยภาพในการแข่งขันทางการตลาดทั้งด้านคุณภาพ มาตรฐาน ความปลอดภัย และประสิทธิภาพการผลิตเพื่อรักษาสวนแบ่งทางการตลาด ดังนั้น ทีม U2T จึงได้สนับสนุนความร่วมมือระหว่างวิสาหกิจชุมชนน้ำพริกปลาหมู 9 ซึ่งเป็นกลุ่มวิสาหกิจมีศักยภาพพร้อมกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหารจากเนื้อสัตว์ บ้านโพธิ์ทอง หมู่ 2 เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ขึ้น จัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับและเทคนิคการพัฒนาสูตร ออกแบบบรรจุภัณฑ์ และการตลาดแนวใหม่

4.1.2 ด้านสิ่งแวดล้อม

พื้นที่ตำบลคือเวียงมีพืชพรรณท้องถิ่นสำคัญหลายประเภทได้แก่ หอมแดง เป็นพื้นที่องุ่นสามารถนำมาเป็นวัตถุดิบในการทำหมูสวรรค์ ป่าไม้ ต้นสัก มันสำปะหลัง ข้าวหอมมะลิ กระจ่างก้วย สถานที่สำคัญ คือ วัดพระธาตุแจโว ซึ่งได้นำมาประยุกต์ทำโลโก้หมูสวรรค์ เป็นจุดเด่นคือเวียง และสนับสนุนให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยว

4.1.3 ด้านสวัสดิการ

จากการถอดบทเรียนเกี่ยวกับสวัสดิการสังคม พบว่า ชุมชนมีสวัสดิการที่หลากหลาย ได้แก่

1. กองทุนหมู่บ้าน (กลุ่มเงินล้าน) มีสวัสดิการช่วยเหลือ คือ เจ็บป่วย เด็กแรกเกิดรักษาพยาบาล
2. กองทุนมุตา (ครูมุตาเป็นประธานกลุ่ม) เหมือนแซร์ เวลาเจ็บป่วยก็จะมีคนรักษาค่าพยาบาลคืนละ 300 บาท
3. ธนาคารหมู่บ้าน (แม่แสงหล้า เป็นประธานกลุ่ม) เป็นการเก็บเงินฝากเดือนละครั้ง มีประธาน เจริญฤกษ์ เลขานุการกลุ่ม ทุกคนที่มาฝากเงินจะมีสมุดบัญชีเงินฝากเป็นของตนเอง (เล่มสีเขียว) โดยมีเงื่อนไขการออม 20-1,000 บาท ไม่เกิน 2,000 บาท ซึ่งจะได้รับสิทธิ์ค่ารักษาพยาบาลปีละ 1 ครั้ง
4. กลุ่มน้ำพริกปลา มีจำนวน 18 คน มีชื่อจดทะเบียนในวิสาหกิจ มีการปันผลตามกำไรงบประมาณจะมาจาก กศน. ขายได้กำไรเท่าไรก็เอามาแบ่งกันในกลุ่มเท่า ๆ กัน
5. กลุ่มหมูสวรรค์ มีจำนวน 15 คน
6. กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มนี้มีอายุ 50 ปีขึ้นไป มีงบให้ทำเกี่ยวกับการจัดงาน เช่น ไม่กวาด การนวด การทำขนม จัดงานกระเป๋ากศน.เป็นคนให้งบมา (เจ้าอาวาสวัด เป็นประธาน) มีการนำไม้กวาดไปขายเงินจะเข้ากลุ่มผู้สูงอายุ

7.กลุ่มสังคมพัฒนา (กลุ่มวัว ควาย) เป็นการช่วยกันเลี้ยงวัว ควาย มีการแบ่งเวรกันเลี้ยง เมื่อมีการนำวัว ควายไปขาย ก็จะมีการแบ่งเงินให้กับคนที่ช่วยกันเลี้ยง ต่อมาให้มีการให้ยืมข้าวไปปลูก เช่น ยืมข้าวไป 5 กระสอบเพื่อนำไปปลูก เมื่อถึงฤดูการเก็บเกี่ยวก็เอาผลผลิตที่ยืมไปมาคืนให้กับกลุ่มสังคมพัฒนา

ทั้งนี้ข้อมูลทุกด้านของตำบลคือเวียง สามารถสรุปเป็นตารางได้ดังตารางที่ 4.1 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 สถานการณ์ที่เป็นอยู่เดิมของตำบลคือเวียง

สถานการณ์เดิมในแต่ละด้าน	รายละเอียด
1. ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม	
วัตถุดิบที่ใช้ ได้แก่ หอมแดง มันสำปะหลัง ข้าวหอมมะลิ กระเทียม	- ชาวบ้านมีการทำการเกษตรที่หลากหลาย - หอมแดงเป็นการเกษตรท้องถิ่นของตำบลคือเวียง สามารถนำมาเป็นวัตถุดิบในการทำหมูสวรรค์
สถานที่วัดพระธาตุแจ้ไว้	-วัดพระธาตุแจ้ไว้ ตั้งอยู่ที่ ตำบล คือเวียง อำเภอ ดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ที่มงาน U2T คือเวียงได้มีการนำวัดพระธาตุแจ้ไว้มาประยุกต์ทำโลโก้หมูสวรรค์ ซึ่งเป็นจุดเด่นของคือเวียง และยังมีการโปรโมทวัดพระธาตุแจ้ไว้เป็นแหล่งท่องเที่ยว
ป่าไม้ , ต้นสัก	-ตำบลดอกคำใต้มีป่าไม้และต้นสักที่ยังยืน และอุดมสมบูรณ์
การทำปู้หมักชีวภาพ	-การจัดการกับขยะพวกใบไม้ มูลสัตว์ โดยการทำเป็นปู้หมักเนื่องจากในชุมชนมีฟาร์มสัตว์ สามารถนำมูลสัตว์ไปทำปู้ เพื่อขายสร้างรายได้ -ชาวบ้านมีการทำปู้หมักชีวภาพ เพื่อใช้ในการเกษตรปลอดสารพิษ

ตารางที่ 4.1 สถานการณ์ที่เป็นอยู่เดิมของตำบลคือเวียง (ต่อ)

2. ประเด็นด้านสวัสดิการ	
กองทุนหมู่บ้าน (กลุ่มเงินล้าน)	-เป็นสวัสดิการช่วยเหลือคนในหมู่บ้าน เช่น การเจ็บป่วย เด็กแรกเกิด ค่ารักษาพยาบาล
กองทุนมุกดา (ครูมุกดาเป็นประธานกลุ่ม)	-เป็นเหมือนแชร์ เวลาเจ็บป่วยจะมีคนรักษาพยาบาลคืนละ 300 บาท
ธนาคารหมู่บ้าน (แม่แสงหล้า เป็นประธานกลุ่ม)	-เป็นการเก็บเงินฝากเดือนละครั้ง มีประธาน เสร้งบุญ เลขา มีการทำบัญชีกลุ่ม ทุกคนที่มาฝากเงินจะมีสมุดบัญชีเงินฝากเป็นของตนเอง (เล่มสีเขียว) -เกณฑ์ในการออม 20-1,000 บาท ไม่เกิน 2,000 บาท -จะได้รับค่ารักษาพยาบาลปีละ 1 ครั้ง
กลุ่มวิสาหกิจชุมชนน้ำพริกลาบหมู่ 9	-มีจำนวน 18 คน มีชื่อจดทะเบียนในวิสาหกิจ มีการปันผลตามกำไรงบประมาณจะมาจาก กศน. ขายได้กำไรเท่าไรก็เอามาแบ่งกันในกลุ่มเท่า ๆ กัน -เป็นกลุ่มวิสาหกิจมีศักยภาพ มีความเข้มแข็ง มีฐานลูกค้าประจำ
กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหารจากเนื้อสัตว์บ้านโพธิ์ทอง หมู่ 2	-มีจำนวน 15คน -เป็นกลุ่มที่ยังไม่เข้มแข็ง เนื่องจากบางช่วงต้นทุนในการแปรรูปหมูมีราคาที่สูง ชาวบ้านไม่มีงบประมาณพอที่จะแปรรูปหมูสวรรค์ในบางช่วง
กลุ่มผสูงอายุ กลุ่มนี้จะมียุ 50 ปีขึ้นไป	-มีงบให้ทำการจักรสาน เช่น ไม้กวาด การนวด การทำขนม จักรสาน กระเป๋า กศน.เป็นคนให้บมา (เจ้าอาวาสวัด เป็นประธาน) มีการนำไม้กวาดไปขายเงินจะเข้ากลุ่มผู้สูงอายุ
กลุ่มสังคัมพัฒนา (กลุ่มวัว ควาย)	-เป็นการช่วยกันเลี้ยงวัว ควาย มีการแบ่งเวรกันเลี้ยง เมื่อมีการนำวัวควายไปขาย ก็จะมีการแบ่งเงินให้กับคนที่ช่วยกันเลี้ยง ต่อมามีการให้ยืมข้าวไปปลูก เช่น ยืมข้าวไป 5 กระสอบเพื่อนำไปปลูก เมื่อถึงฤดูการเก็บเกี่ยวก็เอาผลผลิตที่ยืมไปมาคืนให้กับกลุ่มสังคัมพัฒนา

ตารางที่ 4.1 สถานการณ์ที่เป็นอยู่เดิมของตำบลคือเวียง (ต่อ)

3.ประเด็นด้านเครือข่าย	
กลุ่มเงินล้าน	-เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียน สำหรับการลงทุน พัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ หรือเพิ่มรายได้ ลดรายจ่ายให้กับคนในตำบล
กลุ่มผู้สูงอายุ	เป็นกลุ่มที่การรวมตัวกันของผู้สูงอายุในหมู่บ้าน มีการทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น การรวมกลุ่มกันเต้นแอโรบิค
กลุ่มสตรี	-เป็นกลุ่มแม่บ้าน ที่การรวมตัวกันของสตรีในหมู่บ้าน มีการทำกิจกรรมร่วมกัน
ขนมไทย กล้วยฉาบ ขนมดอกจอก	-เป็นของ หมู่ 1 มีกลุ่มแต่บางครั้งต้องรอ ออเดอร์
กลุ่มออกกำลังกาย	- เช่น เต้นแอโรบิค
4.ประเด็นด้านเศรษฐกิจ	
มีการทอดผ้า	-เป็นธุรกิจส่วนตัว ของชาวบ้านในตำบล
การทำขนม กล้วยฉาบ ทองม้วน	-เป็นกลุ่มเข้มแข็ง -มีงบประมาณสนับสนุนจาก กศน. เมื่อขายได้กำไร จะนำมาแบ่งกันภายในกลุ่ม
การเลี้ยงปู	-เป็นธุรกิจส่วนตัว ของชาวบ้านในตำบล จะใช้เวลานาน -เมื่อปูโตเต็มที่แล้วจะส่งไปขายยังจังหวัดเชียงราย
การจักรสาน ไม้กวาด การถักกระเป๋	-กศน.เป็นคนให้งบมา (เจ้าอาวาสวัด เป็นประธาน) มีการนำไม้กวาดไปขายเงินจะเข้ากลุ่มผู้สูงอายุ
กลุ่มวิสาหกิจ พริกฉาบ	-มีการปันผลตามกำไรงบประมาณจะมาจาก กศน. ขายได้กำไรเท่าไรก็เอามาแบ่งกันในกลุ่มเท่า ๆ กัน -เป็นกลุ่มวิสาหกิจมีศักยภาพ มีความเข้มแข็ง มีฐานลูกค้าประจำ
กลุ่มวิสาหกิจ หมูสวรรค์	-เป็นกลุ่มที่ยังไม่เข้มแข็ง เนื่องจากบางช่วงต้นทุนในการแปรรูปหมูมีราคาที่สูง ชาวบ้านไม่มีงบประมาณพอที่จะแปรรูปหมูสวรรค์ในบางช่วง

จากสถานการณ์ที่เป็นอยู่เดิมของตำบลคือเวียง จะเห็นได้ว่า ตำบลคือเวียงมีอาชีพที่หลากหลาย มีการแปรรูปจากผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น การแปรรูปผลิตภัณฑ์เป็นที่ยอมรับกันภายในตำบลเท่านั้น ไม่มีกลุ่มที่เข้ามาสนับสนุนหรือมีงบประมาณพอที่จะนำผลิตภัณฑ์มาวางขายตามท้องตลาดเป็นการขายกันในตำบลหรือหมู่บ้านเท่านั้น การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากท้องถิ่นจึงเป็นแนวทางหนึ่ง

ทางการใช้ประโยชน์และเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์จากท้องถิ่น นอกจากนี้ยังเป็นการเพิ่มความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ให้กับกลุ่มผู้ประกอบการรายย่อยหรือกลุ่มวิสาหกิจชุมชนซึ่งเดิมทำการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากพืชและการปศุสัตว์ นอกจากนี้ในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ควรคำนึงถึงการพัฒนาสินค้าให้มีศักยภาพในการแข่งขันทางการตลาดทั้งด้านคุณภาพ มาตรฐาน ความปลอดภัย และประสิทธิภาพการผลิตเพื่อรักษาส่วนแบ่งทางการตลาด ซึ่งทีมคือเวียง เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีความพร้อมในการให้คำแนะนำและประสานงานร่วมกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในการสนับสนุนการแปรรูปผลิตภัณฑ์ โดยสามารถจัดดำเนินการให้ความรู้เกี่ยวกับและเทคนิคการพัฒนาสูตร ออกแบบบรรจุภัณฑ์ และการตลาดที่ดีในการแปรรูป ทีมงาน U2T คือเวียง จึงสรุปลงความเห็นเลือกผลิตภัณฑ์ที่ต้องการพัฒนา คือ การทำหมูสวรรค์ลาบ นั่นเอง

4.2 กระบวนการที่ใช้ในการสร้างการเปลี่ยนแปลงในชุมชน

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และบริบทของชุมชน โดยใช้ SWOT Analysis ของชุมชน เพื่อค้นหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคต่างๆ ของตำบลคือเวียง เช่น กลุ่มน้ำพริกลาบมีกลุ่มที่เข้มแข็ง เนื่องจากชุมชนสามารถที่จะทำผลผลิตอยู่แล้ว เป็นที่ยอมรับ มีฐานลูกค้ารองรับ และกลุ่มหมูสวรรค์ มีความโดดเด่นแต่ขาดทุนในการทำ เนื่องจากกลุ่มหมูสวรรค์ บางช่วงมีต้นทุนในการทำที่สูง

2. การประเมินประสิทธิภาพและศักยภาพการบริหารจัดการที่ดี และการประเมินประสิทธิภาพและศักยภาพของโครงการพัฒนาตำบลคือเวียง

3. การใช้กระบวนการ Appreciation-Influence-Control (A-I-C) ซึ่งเป็นการประชุมแบบมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ที่การระดมสมองทำให้เกิดความเข้าใจสภาพปัญหา/ข้อจำกัด ความต้องการ/และศักยภาพของชุมชน โดยการสะท้อนประสบการณ์ในอดีต และ สภาพปัจจุบันกับจินตนาการถึงความมุ่งหวังในอนาคตของสมาชิกภายในทีมโดยให้ทุกคนมีส่วนร่วม เพื่อหาเป้าหมายและข้อสรุปร่วมกันในการดำเนินงาน

4. การทำงานแบบเครือข่าย การทำงานร่วมกันขององค์การที่มาจากภาคส่วนต่างๆ ทั้งองค์การภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม โดยมีเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน ดังเช่น องค์การบริหารส่วนตำบลคือเวียง คณะรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา กลุ่มวิสาหกิจชุมชน 2 กลุ่ม คือกลุ่มน้ำพริกลาบและกลุ่มหมูสวรรค์ เข้ามาดำเนินการร่วมกันในการกำหนดวัตถุประสงค์ และ ข้อตกลงในการทำงานร่วมกัน โดยนำแนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์ เข้ามาใช้ในการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานของการสร้างและเชื่อมโยงความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และทรัพยากรทาง

ปัญญา ที่เชื่อมโยงกับพื้นฐานทางวัฒนธรรม การส่งเสริมความรู้ของชุมชน เทคโนโลยี และนวัตกรรม ในการผลิตสินค้าและบริการใหม่ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

5. การใช้กระบวนการ Future Foresight เพื่อให้ ทีมงาน U2T คือเวียง ได้สะท้อนภาพที่อยาก ให้ ตำบลคือเวียงเป็น ทั้งด้านสิ่งแวดล้อม สวัสดิการ เครือข่าย เศรษฐกิจ โดยใช้กลุ่มหมู่บ้านพริก ลาบเป็นตัวตั้ง โดยทั้ง 4 ด้าน ได้สะท้อนภาพที่อยากให้ตำบลคือเวียง เป็นดังนี้

- 1) ด้านสิ่งแวดล้อม ภาพสะท้อนที่อยากให้เป็นคือ ใช้วัตถุดิบในชุมชนเพื่อความยั่งยืน กระบวนการผลิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- 2) ด้านสวัสดิการ ภาพสะท้อนที่อยากให้เป็นคือ มีศักยภาพต่อยอดเป็นสวัสดิการกลุ่ม ขยายผลความรู้ไปสู่คนอื่นได้ คนในชุมชนเข้าถึงสวัสดิการของรัฐที่มีอยู่ สอดคล้อง กับเงื่อนไขที่ชุมชนกำหนด
- 3) ด้านเครือข่าย ภาพสะท้อนที่อยากให้เป็นคือ มีเครือข่ายกับชุมชนอื่น
- 4) ด้านเศรษฐกิจ ภาพสะท้อนที่อยากให้เป็นคือ ได้ผลิตภัณฑ์ใหม่ที่แก้จุดอ่อนเดิม

4.3 สถานการณ์ใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

ภายใต้การสนับสนุนของโครงการ “ส่งเสริมสวัสดิการสังคมแบบบูรณาการรายตำบล” หลังจาก ที่ทีมงาน U2T ตำบลคือเวียงได้เข้าร่วมพัฒนาชุมชนตำบลคือเวียง ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายใน ชุมชนขึ้นในด้านต่างๆ ดังนี้

4.3.1 ด้านเศรษฐกิจ

การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากท้องถิ่นเป็นแนวทางหนึ่งในการใช้ประโยชน์และเพิ่มมูลค่าของ ผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นเป็นการเพิ่มความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ให้กับกลุ่มผู้ประกอบการรายย่อยหรือ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ซึ่งถือเป็นการต่อยอดการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อยกระดับอาชีพและเศรษฐกิจใน พื้นที่ของผลิตภัณฑ์ขึ้นชื่อของ ต.คือเวียง คือ หมูสวรรค์จากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหมู่ที่ 2 บ้านโพธิ์ทอง และน้ำพริกลาบจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหมู่ที่ 9 บ้านปรางค์แม่หลาย ทีมงาน U2T ตำบลคือเวียง ซึ่งได้ ออกแบบการแปรรูปผลิตภัณฑ์ใหม่เป็นหมูสวรรค์รสลาบ การทำงานที่ผ่านมามีการผลิตหมูสวรรค์รส พริกลาบเพื่อทดลองจัดจำหน่าย และมีการโปรโมทผ่านช่องทางเพจเฟซบุ๊ก ซึ่งมีการตอบรับที่ดีจาก ผู้บริโภค คนในชุมชนมีทักษะในด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การทำธุรกิจ และการเงิน ดังแสดงในตาราง ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2 ภาพรวมด้านเศรษฐกิจก่อน-หลัง ที่มงานU2Tตำบลคือเวียงเข้ามาดำเนินกิจกรรม

ที่	รายการ	ก่อนดำเนินกิจกรรม	หลังดำเนินกิจกรรม	การเปลี่ยนแปลง
1	รายได้ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหมู่ สวรรค์คำนวณจากรอบการผลิตขั้นต่ำ เดือนละ 2 ครั้ง	6,160 บาท/เดือน	8,520 บาท/เดือน	เพิ่มขึ้น 2,360 บาท คิดเป็นร้อยละ 38
2	รายได้เฉลี่ยของครัวเรือน (ต่อปี) คำนวณจากรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน ต่อปีของกลุ่มหมู่สวรรค์คือเวียง	56,526 บาท/ปี	63,342 บาท/ปี	เพิ่มขึ้น 6,816 บาท คิดเป็นร้อยละ 12
3	ต้นทุนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหมู่ สวรรค์คำนวณจากรอบการผลิตขั้นต่ำ เดือนละ 2 ครั้ง	6,776 บาท/เดือน	6,160 บาท/เดือน	ลดลง 616 บาท คิดเป็นร้อยละ 9
4	ต้นทุนเฉลี่ยของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน (ต่อปี) คำนวณจากต้นทุนของกลุ่มหมู่ สวรรค์คือเวียง	81,312 บาท/ปี	73,920 บาท/ปี	ลดลง 7,392 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 9
5	ปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้นจากเดิม	1 ครั้ง/เดือน	2 ครั้ง/เดือน	เพิ่มขึ้น 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 100
6	ปริมาณผลผลิตเฉลี่ย (หน่วย)	108 หน่วย 108/ครั้ง/เดือน	1,292 หน่วย 1,292/2ครั้ง/เดือน	เพิ่มขึ้น 1,184 หน่วย

จากตารางจะเห็นว่า ก่อนหน้านี้นักกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหมู่สวรรค์และน้ำพริกปลายังมียอดขายไม่
มาก ขายได้เฉพาะในชุมชน และไม่ค่อยเป็นที่รู้จัก แต่ภายหลังจากการที่ทีมงาน U2T ตำบลคือเวียง
ดำเนินกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อยกระดับอาชีพและเศรษฐกิจในพื้นที่ผ่านมา ทำให้สินค้า
เป็นที่รู้จักมากขึ้นจากการทำเพจประชาสัมพันธ์ การขายออนไลน์ และการหาช่องทางการขายที่เพิ่ม
มากขึ้นเช่น นำไปวางขายที่ตลาดหน้ามหาวิทยาลัยพะเยา โดยมียอดขายมากขึ้นและเกิดการ
เปลี่ยนแปลงคุณภาพชีวิตของประชาชนในกลุ่มวิสาหกิจดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่เดิม กล่าวคือ ก่อนหน้านี้มี
ยอดขายที่ต่ำไม่ถึง 4,260 บาท เนื่องจากแต่ก่อนจำหน่าย เพียงกล่องละ 20บาท มีรายได้เพียงประมาณ
3,000-3,500รายได้เฉลี่ยของครัวเรือนต่อปีของกลุ่มหมู่สวรรค์คือเวียงก่อนที่ทางทีมงาน U2T ตำบล
คือเวียง จะเข้ามาทำกิจกรรมอยู่ที่ 56,526 บาท/ปี ภายหลังจากที่ทีมงาน U2T ตำบลคือเวียงเข้ามา
ดำเนินกิจกรรม รายได้เฉลี่ยของครัวเรือนต่อปีของกลุ่มหมู่สวรรค์คือเวียงอยู่ที่ 63,342 บาทต่อปี
เพิ่มขึ้น 6,816 บาท คิดเป็นร้อยละ 12 ในส่วนของการเปลี่ยนแปลงเชิงปริมาณ ต้นทุนในการผลิตต่อปี
ของกลุ่มหมู่สวรรค์คือเวียงลดลงจาก 81,312 บาทต่อปี เป็น73,920 บาทต่อปี ลดลง 7,392 บาทต่อปี

คิดเป็นร้อยละ 9 ปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้นจากเดิม 1 ครั้งต่อเดือน เพิ่มเป็น 2 ครั้งต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 100 ปริมาณผลผลิตจากเดิม 108 หน่วยต่อเดือน เพิ่มขึ้นเป็น 1,292 หน่วยต่อเดือน เพิ่มขึ้น 1,184 หน่วย

4.3.2 ด้านสวัสดิการสังคม

จากการเก็บรวบรวมสวัสดิการสังคมในพื้นที่ตำบลคือเวียง พบว่า คนในพื้นที่เป็นสมาชิกสวัสดิการสังคมแตกต่างกัน บางครัวเรือนเป็นสมาชิกสวัสดิการสังคมหลากหลายกลุ่ม แต่บางครัวเรือนเป็นสมาชิกสวัสดิการเพียงกลุ่มเดียว ซึ่งสวัสดิการที่มีในพื้นที่ ได้แก่ กองทุนหมู่บ้านธนาคารหมู่บ้าน กองทุนบ้านครูมุกดา เบี้ยผู้สูงอายุ เบี้ยคนเบี้ยพิการ สำหรับสวัสดิการของกลุ่มหมู่บ้านสหกรณ์กับน้ำพริก लाभมีสวัสดิการกลุ่มคือ “เงินปันผลประจำปี” เงินปันผลแต่ละคนจะได้ตามจำนวนครั้งที่เข้าร่วมกิจกรรม ถ้ามาช่วยหลายครั้งก็จะได้เงินปันผลมาก จะมีการจดบันทึกทุกครั้งว่าใครเข้าร่วมบ้าง ซึ่งจากการปฏิบัติงานร่วมกันของทั้ง 2 กลุ่มได้มีการปรึกษาหารือกันร่วมกันในการหาแนวทางการจัดตั้งสวัสดิการกลุ่ม เพื่อการยกระดับสวัสดิการชุมชนให้มีความมั่นคงมากขึ้น โดยกลุ่มได้ระบุสิ่งที่อยากให้สวัสดิการสังคมในแบบที่ต้องการในประเด็นต่างๆ ได้แก่

1. ชื่อสวัสดิการ/นโยบาย (ระดับชาติ/ระดับท้องถิ่น/ออกแบบเอง)
2. รายละเอียดสวัสดิการ/นโยบาย เช่น สวัสดิการมีลักษณะเป็นอย่างไร วิธีการสมัครเป็นอย่างไร
3. สิทธิประโยชน์ที่จะได้รับจากสวัสดิการ/นโยบายที่กลุ่มออกแบบ
4. วิธีการดูแล/การทำงานภายในกลุ่ม โดยผลงานแต่ละกลุ่มสามารถออกแบบเป็นข้อความและรูปภาพได้ ซึ่งแต่ละกลุ่มก็มีความหลากหลายในเรื่องของปัญหา อาจจะมีกลุ่มบางกลุ่มอาจจะมีความขัดแย้งของการเลือกปัญหาแต่ละกลุ่ม ผู้เข้าร่วมบางคนไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ผู้เข้าร่วมบางกลุ่มยึดติดกับสิ่งที่เคยมี ไม่กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นออกจากรอบนอก สุดท้ายการออกแบบสวัสดิการชุมชนของแต่ละกลุ่มก็เริ่มจากคิดวิธีแก้ไขปัญหาแบบง่ายๆ และไล่ตัว ทำให้ผู้เข้าร่วมในกลุ่มกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นมากยิ่งขึ้น และทำให้งิจกรรมสนุก ช่วงสุดท้ายของกิจกรรมมีการโหวตให้คะแนนให้กับกลุ่มต่างๆ ที่ได้สร้างสรรค์ออกแบบสวัสดิการชุมชน และกลุ่มที่ได้คะแนนโหวตสูงสุดแต่ละพื้นที่ (ที่ได้รับคะแนน) ดังนี้

ตารางที่ 4.3 รูปแบบสวัสดิการสังคมที่กลุ่มร่วมให้ความคิดเห็น

รูปแบบสวัสดิการสังคม: ด้านเจ็บป่วย	รายละเอียด
ข้อสวัสดิการที่ 1: รวมใจช่วยกัน	- เป็นการรวมกลุ่มทำอาชีพหุสวรรณคดี สร้างรายได้แล้วนำกำไรมาเป็นส่วนกลางเพื่อเป็นค่าเดินทาง - เบิกค่าใช้จ่ายในการรักษาและค่าเดินทางให้แก่คนในกลุ่ม
ข้อสวัสดิการที่ 2: รักสุขภาพสามัคคี	- อยากให้รัฐเพิ่มบุคลากรทางการแพทย์เพิ่มขึ้นและกระจายไปยังโรงพยาบาลส่งเสริมตำบล เพื่อลดความแออัดและรอนานในโรงพยาบาล - ได้รับการดูแลที่สะดวกและรวดเร็วการดำเนินงาน: - หัวหน้ากลุ่ม แม่บัวแก้ว - รองหัวหน้ากลุ่ม แม่แดงและแม่ณรงค์ราย - เลขานุการ แม่กลับ แม่คำป้อและแม่เทียม - เภรัญญิก แม่แสงคารและแม่ลัย

4.3.3 ด้านสิ่งแวดล้อม

วัดดูดิบในชุมชนเป็นที่ต้องการมากขึ้น เนื่องจากมีการนำวัดดูดิบในชุมชนมาผลิตสินค้า เช่น ดังคำกล่าวของสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจ กล่าวว่า “หอมแดงซึ่งเป็นวัตถุดิบที่สำคัญของการทำหุสวรรณคดีรสพริกกลาปมีอัตราการเพาะปลูกเพิ่มมากขึ้นกว่าที่มีอยู่เดิม” ซึ่งแนวทางดังกล่าวจะทำให้เกิดความยั่งยืนในชุมชน

กระบวนการผลิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมโดยการใช้กระดาษขั้วมันและนำไปทิ้งอย่างถูกวิธี และการนำเศษขยะอินทรีย์ที่เหลือจากการผลิตนำไปใช้ประโยชน์ต่อโดยการทำเป็นปุ๋ย รวมถึงรูปแบบบรรจุภัณฑ์หรือแพคเกจจิ้งของผลิตภัณฑ์หุสวรรณคดีคือเวียง โดยมีการนำเอาบรรจุภัณฑ์รูปแบบใหม่สร้างมูลค่าให้กับตัวผลิตภัณฑ์ และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม กล่าวคือ มีการนำเอาถุงกระดาษขีปลือกและถุงฟร่อยย่อยสลายได้มาใช้แทนถุงพลาสติกกันความร้อน เป็นการเพิ่มมูลค่า ความสวยงาม การเก็บรักษาและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

4.3.4 ด้านเครือข่าย

ชุมชนมีความร่วมมือมากขึ้นกว่าเดิม เริ่มจากการประสานงานระหว่าง 2 กลุ่มวิสาหกิจชุมชนหุสวรรณคดีและน้ำพริกกลาป ทำให้เกิดการประสานงานติดต่อระหว่างกันมากขึ้น กลุ่มประชาชนในพื้นที่ให้ความสนใจ และอยากจะเข้ามามีส่วนร่วมกับกลุ่มหุสวรรณคดีกับน้ำพริกกลาป ดังนั้น การสร้าง

อาชีพให้กับคนในชุมชนเป็นไปในลักษณะร่วมมือกันทำ รวมถึงการมีสมาชิกเข้าร่วมมากขึ้น ก่อให้เกิดกำลังการผลิตที่เพิ่มขึ้นและกลุ่มวิสาหกิจมีความเข้มแข็งมากขึ้น

4.4 ผลกระทบและความยั่งยืนของการเปลี่ยนแปลง

แม้สภาวะราคาผลผลิตทางการเกษตรและปศุสัตว์ส่งผลกระทบต่อการค้าเงินชีวิตของเกษตรกรผู้มีรายได้น้อย แต่อาชีพที่มีอยู่ในชุมชนถือเป็นภูมิปัญญาที่สามารถพัฒนาและถ่ายทอดได้ ด้วยการสนับสนุนของหลากหลายหน่วยงานผสมผสานกับความพยายามในการนำวัตถุดิบของตำบลแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์สินค้าที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่คนในชุมชนได้

ดังเช่น หมูสวรรค์สหวิสาหกิจ การนำกลุ่มวิสาหกิจ 2 กลุ่ม ที่กลุ่มหนึ่งมีความเข้มแข็งมาก ๆ กับอีกกลุ่มที่มีความเข้มแข็งน้อยกว่าเข้ามาทำงานด้วยกัน จากการดำเนินการของทีมงาน U2T ตำบลคือเวียงที่ผ่านมา แสดงให้เห็นได้ว่า ทีมงาน U2T ตำบลคือเวียงนั้น สามารถเป็นตัวกลางที่เชื่อมต่อการดำเนินการของทั้งสองกลุ่มนี้ได้

อย่างไรก็ตามหากในอนาคตไม่มีทีมงาน U2T ตำบลคือเวียงแล้ว สิ่งที่เราควรเป็นประเด็นที่ต้อนำมาพิจารณาคือ เราจะสามารถประเมินได้อย่างไรว่าสองกลุ่มนี้จะดำเนินการต่อไปด้วยกันได้ หรือมีวิธีการการทำงานร่วมกันของสองกลุ่มอย่างไรเพื่อสร้างความมั่นใจได้ว่าในอนาคตทั้งสองกลุ่มวิสาหกิจจะยั่งยืนหยัด ทำงานร่วมกันได้โดยมีการวางแผนไว้ว่ากลุ่มหมูสวรรค์จะเป็นกลุ่มหลักในการดำเนินการ เช่น การทำหมูสวรรค์ในแต่ละรอบ และให้กลุ่มน้ำพริกปลาผลิตน้ำพริกปลาให้พอดีกับออเดอร์ขอหมูสวรรค์ในแต่ละรอบ ก็คือจะเป็นการซื้อน้ำพริกปลาจากกลุ่มน้ำพริกปลา

นอกจากนี้ การแปรรูปผลิตภัณฑ์สินค้าอื่นๆ ที่นอกเหนือจากหมูสวรรค์กับน้ำพริกปลาที่เป็นสินค้าในชุมชน อาจจะเน้นการแปรรูปในด้านอื่นเพิ่มขึ้นเพื่อสร้างรายได้ให้ชุมชน อาทิเช่น กลุ่มขนมของหมู่ 1 ที่เป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่มีมาตั้งแต่ดั้งเดิม เป็นกลุ่มที่สามารถที่จะต่อยอดได้ถ้าเรานำมาแปรรูปปรับการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้น่าสนใจเพิ่มขึ้นอาจจะนำมาพัฒนาขึ้นมาเป็นสินค้าที่เพิ่มรายได้ขึ้นได้ ซึ่งสามารถแยกได้เป็นประเด็นหลัก 4 ประเด็นดังนี้

1. **ประเด็นด้านสวัสดิการ** กล่าวคือ มีการยกระดับสวัสดิการชุมชนให้มีความมั่นคงมากขึ้น กลุ่มวิสาหกิจทั้ง 2 กลุ่มมีสวัสดิการเป็นของตนเองคือได้รับเงินปันผลในแต่ละปี การแบ่งรายได้สร้างสวัสดิการด้านอื่นๆ ความมั่นคงในชีวิต โดยทีมงาน U2T ตำบลมีส่วนร่วมช่วยเรื่องผลกำไร และทำให้เกิดเงินทุนหมุนเวียนในชุมชน

2. **ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม** ชุมชนให้ความสนใจในการปลูกหมอดองและมีการปลูกหมอดองเพิ่มขึ้น และมีการใช้ทรัพยากรวัตถุดิบในชุมชนเพื่อสร้างความยั่งยืน เน้นการค้าเงินถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

3. **ประเด็นด้านเครือข่าย** เกิดการสร้างอาชีพร่วมกัน มีการกระจายรายได้ และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มมากขึ้น อันเป็นส่วนที่ทำให้รวมตัวกันมากขึ้น กลุ่มวิสาหกิจมีความเข้มแข็งมากขึ้น

4. **ประเด็นด้านเศรษฐกิจ** เกิดการเปลี่ยนแปลง การขายมากขึ้นสมาชิกเพิ่มขึ้นกระจายรายได้ให้คนในพื้นที่ มีการรับช่วงต่อในค่านาอาชีพ ความยั่งยืน เงินหมุนเวียนในกลุ่มมากขึ้นกำไรมากขึ้น มีการอุดหนุนกันภายในชุมชน เช่น หอมแดง หมู น้ำมัน เครื่องปรุงรส เป็นต้น คนในพื้นที่ให้ความสนใจในการพัฒนาอาชีพใหม่และการเพิ่มมูลค่าสินค้าใหม่ในชุมชน โดยมีการนำเสนอการพัฒนาผลิตภัณฑ์อื่นในชุมชน

จากการพิจารณาประเด็นต่างๆที่กล่าวมาในบทที่ 4 นี้ทำให้ได้เรียนรู้ว่า โครงการ U2T นั้นสามารถเป็นส่วนหนึ่งที่สามารถส่งเสริม สนับสนุน และผลักดัน ให้สมรรถนะและศักยภาพของชุมชน บัณฑิตในท้องถิ่น และความเชี่ยวชาญดั้งเดิม ภูมิปัญญาชาวบ้าน ได้กลายมาผสมผสานกันอย่างลงตัว เพื่อสร้างความยั่งยืนให้กับชุมชนชาวตำบลคือเวียงทั้งในด้านเศรษฐกิจ สวัสดิการสังคม สิ่งแวดล้อม และเครือข่ายนั่นเอง

บทที่ 5

สรุปผลการดำเนินโครงการ

ผลการดำเนินโครงการในพื้นที่ตำบลคือเวียง เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับแผนการดำเนินงานที่ผ่านมา จะเห็นว่า การดำเนินกิจกรรมในช่วงแรกของการดำเนินกิจกรรมส่วนใหญ่จะเป็นไปตามแผนการดำเนินงานในแง่ของกำหนดวันการจัดกิจกรรม การเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มเป้าหมาย การจัดเก็บข้อมูล แต่ในระยะของการระบาคะลอกใหม่ของโควิด 19 ทำให้การดำเนินกิจกรรมต้องเลื่อนออกไปบ้าง แต่อย่างไรก็ตาม ผลการดำเนินโครงการแต่ละกิจกรรมของทีมงาน U2T ตำบลคือเวียง ได้บรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานตามแผนที่ได้กำหนดไว้อย่างราบรื่นดี โดยได้รับบทเรียนที่เป็นทั้งปัจจัยต่อความสำเร็จและล้มเหลว รวมถึงองค์ความรู้ที่สามารถนำไปใช้ในการทำงานต่อไปในอนาคตได้ต่อไป ซึ่งสามารถพิจารณาในรายละเอียดได้ในหัวข้อต่อไป

5.1 สรุปเปรียบเทียบแผนกับผลการดำเนินงาน

ในการดำเนินงานอาจจะประสบปัญหาและอุปสรรคในการทำงานไม่ว่าจะเกิดจากปัจจัยภายใน คือ การเปลี่ยนแปลงสมาชิกทีมงาน U2T ตำบลคือเวียง หรืองบประมาณที่ล่าช้า แต่ทีมงาน U2T ตำบลคือเวียง ได้ดำเนินการให้สำเร็จตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งสามารถแสดงสรุปผลการดำเนินงานเปรียบเทียบตามแผนงานได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5.1 สรุปแผนและกิจกรรม เป้าหมาย และผลการดำเนินงาน

แผนและกิจกรรม	เป้าหมาย	ผลการดำเนินกิจกรรม
แผนการการจ้างงานนิสิต บัณฑิต และภาคประชาชนในการผลักดันโครงการในพื้นที่คือเวียง		
1. การพัฒนาทักษะ 4 ด้าน คือ Digital literacy, Financial literacy, Social literacy และ English literacy ของบัณฑิต นิสิต และประชาชนที่ได้รับการจ้างงานผ่านโครงการ	บัณฑิต นิสิต และประชาชนได้รับการพัฒนาทักษะ 4 ด้าน ผ่านระบบออนไลน์ โดยแต่ละทักษะจะต้องเรียนจำนวน 20 ชั่วโมง	บัณฑิต นิสิต และประชาชนมีความรู้พื้นฐานทักษะ 4 ด้าน โดยเข้าร่วมการเรียนรู้ออนไลน์ครบตามจำนวนชั่วโมงที่กำหนด
2. การวางแผนการทำงานร่วมกันระหว่างบัณฑิต นิสิต และประชาชนที่ได้รับการจ้างงานผ่านโครงการ เพื่อจัด	เพื่อการแบ่งงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละและเพื่อระดมแนวทางพัฒนา	บัณฑิต นิสิต และประชาชน ปฏิบัติงานโดยเข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี ซึ่งได้แบ่งตำแหน่งงานออกเป็น 6 ตำแหน่ง ได้แก่

โครงสร้างการบริหารจัดการภายในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตำบลคือเวียง	ผลิตภัณฑ์จากสิ่งที่ชุมชนมีอยู่เดิม	1. การวิเคราะห์ข้อมูล 2. การสำรวจ ประสานงาน และติดตามข้อมูล 3. การจัดทำข้อมูลราชการในพื้นที่เป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ 4. การพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ 5. การพัฒนาทักษะอาชีพใหม่ 6. การถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม
แผนการพัฒนาอาชีพใหม่ให้แก่คนในชุมชนพื้นที่คือเวียง		
1. การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจด้านสวัสดิการสังคมแก่แรงงานนอกระบบ	เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจด้านสวัสดิการสังคมแก่แรงงานนอกระบบ จำนวนผู้เข้าร่วมงาน 35 คน	กลุ่มแรงงานนอกระบบเข้าใจเกี่ยวกับสวัสดิการมากขึ้น ซึ่งในเบื้องต้นมีการสำรวจการเข้าถึงสวัสดิการสังคมในด้านต่างๆ ของคนในพื้นที่ ทำให้ทราบจำนวนการเข้าถึงสวัสดิการต่างๆ
2. การประชาสัมพันธ์กับคนในชุมชน (กลุ่มหมู่สวรรณค์และพริกกลาบ)	เพื่อให้กลุ่มสมาชิกวิสาหกิจและคนในพื้นที่เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์	คนในชุมชนเห็นถึงคุณค่าในตัวผลิตภัณฑ์ของชุมชน และขยายการประชาสัมพันธ์ออกไปเรื่อยๆ
3. กิจกรรมวางแผนเพื่อพัฒนาสินค้า	เพื่อเพิ่มความน่าสนใจให้ตัวสินค้าและปรับปรุงสินค้าที่ผ่านมาในแต่ละรอบการผลิต	กิจกรรมนี้ทำให้สมาชิกผู้ร่วมผลิตหมู่สวรรณค์ เห็นถึงข้อผิดพลาดของตัวผลิตภัณฑ์ และการพัฒนา ผลิตภัณฑ์ขึ้นเรื่อยๆ เป็นกิจกรรมที่จัดในลักษณะไม่เป็นทางการและไม่ได้มีการเบิกจ่ายงบประมาณ
4. การทำกิจกรรม Test of Taste ทดลองชิมหมู่สวรรณค์รสลาบ	การทดลองการผลิตและการปรุงรสหมู่สวรรณค์รสลาบ เพื่อให้ได้สูตรการทำได้มาตรฐาน	การทดลองนำหมู่สวรรณค์มาเพิ่มรสชาติด้วยน้ำพริกกลาบ มีปริมาณของส่วนผสมที่ลงตัวคงที่ทำให้มีรสชาติที่เหมือนกันในทุกรอบการผลิต และนำไปให้ผู้บริโภคในชุมชนได้ทดลองชิมรสชาติ
5. การอบรมพัฒนาทักษะอาชีพและสวัสดิการสังคม	กลุ่มหมู่สวรรณค์และพริกกลาบ โดยมีจำนวน	กิจกรรมอบรมจัดโดย อาจารย์กมลพงษ์ รัตนสงวนวงศ์ ประธานหลักสูตร สาขาวิชา

ครั้งที่ 1 หัวข้อ “การตลาดออนไลน์”	ผู้เข้าร่วมการอบรมตามเป้าหมายทั้งหมด 35 คน	การตลาดดิจิทัล คณะบริหารธุรกิจและนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา กิจกรรมครั้งนี้ได้มี ผลัดกันทำการแปรรูป หมูสวรรค์สลาบ ซึ่งผลานรวมระหว่างหมูสวรรค์และพริกกลาปเข้าด้วยกันที่ได้พัฒนาสูตรและปรับปรุงให้มีความลงตัวพร้อมจัดจำหน่าย
6. การออกแบบผลิตภัณฑ์แพคเกจ หาดูรวมในการทำ และการสั่งพัสดุในการทำแพคเกจ (พร้อมจำหน่าย)	กลุ่มหมูสวรรค์และพริกกลาป	การออกแบบที่น่าสนใจผสมผสานกับการโปรโมทสถานที่ท่องเที่ยวภายในพื้นที่ คือ การนำรูปพระธาตุเจ้าโเวมาอยู่ในแพคเกจ
7. การวางขายผลิตภัณฑ์และหาช่องทางตลาดในการขาย	เพื่อการตลาดให้ผลิตภัณฑ์เป็นรูปจึกมากขึ้น เช่น ตลาดนัดภายในพื้นที่ และการโปรโมทผ่านเพจเฟสบุ๊ค	มีการทดลองขายในพื้นที่และทางเพจแล้ว โดยจากการประมาณการนั้น ทางกลุ่มมีรายได้เพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 20 จากยอดขายเดิมทางกลุ่มได้มีการปรับราคาให้สูงขึ้นตามรูปแบบแพคเกจ และการทำการตลาดออนไลน์ ภายหลังจากการจัดอบรมการตลาด ออนไลน์เชิงปฏิบัติการ ได้มี ยอดสั่งจองจากทางรูปแบบออนไลน์ทันที 20 ออเดอร์ และจากการประชาสัมพันธ์ อีก 20 ออเดอร์ วัดผลจากสถิติการเข้าชมที่ Facebook fan page หมูสวรรค์คือเวียงอัตลักษณ์สร้างสินค้า สินค้าสร้างชุมชนby U2T อยู่ 60 ครั้ง
8. การอบรมพัฒนาทักษะอาชีพและสวัสดิการสังคม ครั้งที่ 2 ในหัวข้อ “การวิเคราะห์ต้นทุน”	กลุ่มหมูสวรรค์และพริกกลาป โดยมีจำนวนผู้เข้าร่วมการอบรมตามเป้าหมายทั้งหมด 35 คน	กิจกรรมอบรมจัดโดย ผศ.ดร.วีระพงษ์ กิตติวงศ์ ประธานหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจและนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ในกิจกรรมครั้งนี้ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้เรียนรู้วิธีการวิเคราะห์ต้นทุนต่อการอบการผลิต ภายหลังจากการจัดอบรมเรื่องการวิเคราะห์ต้นทุน กลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้มี

		แผนการตลาดที่มีการวิเคราะห์ต้นทุน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและสร้างจุดแข็งให้เกิดขึ้นกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ภายหลังเสร็จกิจกรรมก็ได้มียอดออเดอร์เพิ่มขึ้น 15 ออเดอร์ และจากการประชาสัมพันธ์อีก 15 ออเดอร์ วัดผลจากสถิติการเข้าชมที่ Facebook fan page หมูสวรรค์คือเวียง อัดลักษณะสร้างสินค้า สินค้าสร้างชุมชนby U2T อยู่ 70 ครั้ง
แผนการจัดเก็บข้อมูลในพื้นที่ตำบลคือเวียง		
1. การติดตามและประเมินผล การพัฒนาแรงงานนอกระบบ และผู้นำด้านสวัสดิการสังคม ครั้งที่ 1	กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหารจากเนื้อสัตว์ บ้านโพธิ์ทอง หมู่ 2 และ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนพริก ลาบ หมู่ 9 รวม 31 ราย	พื้นที่ที่มีกลุ่มแรงงานนอกระบบ อาจจะมีบางกลุ่มที่ไม่ได้รับความคุ้มครองเนื่องจากข้อมูลนโยบายสังคมที่มีจำนวนมาก มีความสลับซับซ้อน และเนื้อหาที่เข้าใจได้ยาก ทำให้แรงงานนอกระบบไม่สามารถเข้าถึงสวัสดิการที่พึงมีได้ จึงทำให้การจัดอบรมเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสวัสดิการสังคมให้แก่แรงงานนอกระบบ ทั้งนี้อาจนำไปสู่การจัดสรรสวัสดิการในชุมชนหรือกลุ่มวิสาหกิจได้อีกด้วย นวัตกรรมการแก้ปัญหาเชิงกระบวนการ 1) กิจกรรมการทดสอบวัดความรู้ (ก่อนการเริ่มกิจกรรมและหลังการทำกิจกรรม) เกี่ยวกับ “สวัสดิการสังคมและการจัดการการเงินเพื่อสร้างเงินออม สำหรับการจ้ดสวัสดิการสังคม” 2) กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการในหัวข้อ “เปลี่ยน mindset พิชิตความสำเร็จ” 3) กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการหัวข้อ “สวัสดิการสังคม”

		4) กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการในหัวข้อ “การจัดการการเงินเพื่อสร้างเงินออม สำหรับการจัดสวัสดิการสังคม” 5) การทดสอบการใช้งานแอปพลิเคชัน “มีสิทธิ์”
2. กิจกรรมอบรมสวัสดิการครั้งที่ 2 : การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการสร้างสวัสดิการชุมชน	กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหารจากเนื้อสัตว์ บ้านโพธิ์ทอง หมู่ 2 และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนพริก lab หมู่ 9 รวม 31 ราย	รายละเอียดกิจกรรมการบรรยายในหัวข้อ “จุดเริ่มต้นการสร้างสวัสดิการชุมชน เป็นการแลกเปลี่ยนระหว่างวิทยากรกับผู้เข้าร่วม ซึ่งการสร้างกลุ่มนั้นจะเน้นการส่งเสริมกลุ่มที่มีอยู่แล้ว ไม่ส่งเสริมให้สร้างกลุ่มใหม่ แต่ให้เน้นในส่วนข้อมูลการเก็บข้อมูลของกลุ่มไว้เรื่อย ๆ โดยตัววิทยากรเริ่มจากการสร้างกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตเป็นจุดเริ่มต้นของตัววิทยากร ก็เริ่มสร้างและปรับเปลี่ยนวิธีต่างๆ เรียนรู้ข้อผิดพลาดต่างๆ จากที่กลุ่มมีปันผล 2 ปี ตามกลุ่มต่างๆที่อยู่ แต่พอได้ไปอบรมจากที่ต่างๆ พบว่าบริบทของกลุ่มแต่ละที่แตกต่างกัน จึงทำให้ตัววิทยากรปรับเปลี่ยนมาใช้ระบบปันผลแต่ปีต่อปีเหมือนธนาคาร ซึ่งมีดอกเบี้ยมากกว่าธนาคาร ซึ่งปัจจุบันมีสมาชิก 175 คน และมีกลุ่มอาชีพอีก 4 กลุ่ม วิทยากรใช้ข้อมูลจากสิ่งที่มีอยู่ในการรับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ที่อยากจะสนับสนุนกลุ่มชุมชนที่เข้มแข็ง วิทยากรก็ได้เล่าเกี่ยวกับกฎระเบียบ การออมเงิน การซื้อหุ้น การกู้ยืมเงินต่างๆ ของกลุ่มวิทยากร วิทยากรได้พูดถึงการบริหารกลุ่มของตนเอง
3.การจัดทำสื่อเพื่อการเรียนรู้ด้านสวัสดิการสังคมแบบบูรณาการเฉพาะพื้นที่	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหารจากเนื้อสัตว์ บ้านโพธิ์ทอง หมู่ 2 และ	กิจกรรมที่ให้ผู้เข้าร่วมได้ออกแบบสร้างสรรค์สวัสดิการชุมชนของตนเองในแต่ละกลุ่ม โดยเริ่มจากการระบุปัญหา

	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนพริก ปราบ หมู่ 9 รวม 20 ราย	สวัสดิการสังคม 5 ด้าน ที่วิทยากรกำหนด ไว้ได้แก่ ด้านสงเคราะห์บุตร ด้านเจ็บป่วย ด้านว่างงาน/ส่งเสริมอาชีพ ด้านชราภาพ และด้านเสียชีวิต พอผู้เข้าร่วมดำเนินการ ระบุปัญหาเรียบร้อยแล้ว จะเข้าสู่กระบวนการ คัดเลือกปัญหาจาก 5 ด้าน เหลือเพียง 1 ปัญหา ที่คนในกลุ่มต่างเห็นเสมือน เดียวกันว่าปัญหานี้สำคัญจริงๆ พอแต่ละ กลุ่มได้ประเด็นปัญหาเรียบร้อยแล้ว จะนำ ปัญหาเหล่านั้นมาออกแบบสวัสดิการ ชุมชนที่ทางกลุ่มต้องการ
--	--	--

สำหรับภาพรวมของการดำเนินงาน สามารถกล่าวได้ว่า การดำเนินงานของทีมงาน U2T ตำบล
คือเวียง เกิดผลลัพธ์ในทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากการดำเนิน
กิจกรรมโครงการ ได้แก่

1. มีการกระจายรายได้ในชุมชนมากขึ้น เพราะเน้นการนำวัตถุดิบในชุมชนมาต่อยอด
2. การสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าชุมชน อาทิ หมูสวรรค์และน้ำพริกปราบที่มีการพัฒนาบรรจุ
ภัณฑ์ให้มีความทันสมัย น่ารับประทาน ยืดอายุการรักษารับประทานได้นาน และยังสร้างตลาดสินค้า
ออนไลน์เพิ่มขึ้นอีกด้วย
3. การกระตุ้นวิสาหกิจชุมชนที่แต่เดิมไม่ค่อยมีการเคลื่อนไหว เนื่องจากขาดศักยภาพในด้าน
กำลังคนและงบประมาณ ให้มีชีวิตชีวามากยิ่งขึ้น เช่น หมูสวรรค์ โดยการสร้างช่องทางใหม่ๆ ในการขาย
สินค้าเพิ่มมากขึ้น จากเดิมที่เป็นเพียงการขายสินค้าในพื้นที่ ให้มีการกระจายสินค้าไปสู่ภายนอกชุมชน
ทำให้สินค้าเป็นที่รู้จักเพิ่มมากขึ้น
4. เกิดความพยายามสร้างระบบสวัสดิการสังคมให้เต็มรูปแบบมากขึ้นในวิสาหกิจชุมชนหลัก
ทั้งสองของตำบลคือเวียง

สำหรับผลลัพธ์เชิงสังคมจากการดำเนินกิจกรรม ได้แก่

1. ความเป็นอยู่ของชุมชนดีขึ้นโดยเฉพาะการสำรวจผลด้านสาธารณสุขช่วงโควิดนั้น ทำให้
ประชาชนตระหนัก และให้ความสำคัญกับการป้องกัน และรักษาสุขภาพเป็นอย่างยิ่ง
2. เกิดความเข้าใจพื้นที่อันเป็นภูมิปัญญาเดิมของตนเองมากยิ่งขึ้น จากการจัดเก็บข้อมูลทั้งใน
ด้านสวัสดิการและด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อการทำแผนที่เดินดิน การปักหมุด Google My Map ของทีม
U2T ทำให้ทั้งหมู่บ้าน และ อบต. มีการเก็บข้อมูลที่หลากหลาย แม่นยำมากขึ้น พร้อมนำมาใช้ในการ

วิเคราะห์ เพื่อออกนโยบาย หรือ ปฏิบัติตามนโยบายต่างๆของรัฐบาลท้องถิ่น และรัฐบาลกลางได้ดี
ยิ่งขึ้น

3. ความร่วมมือในการทำงานระหว่างกลุ่มต่างๆ และหน่วยงานต่างๆ เช่น มหาวิทยาลัย นิสิต
อบต.คือเวียง บัณฑิตที่เป็นคนในพื้นที่ ประชาชน และกลุ่มต่างๆ ในชุมชน ทำให้มีความรู้มีความเข้าใจ
ความร่วมมือในการทำงาน เพื่อพัฒนาตำบลคือเวียงในมิติต่างๆ

4. อัตลักษณ์ของชุมชนมีความโดดเด่นมากยิ่งขึ้น โดยทำให้เห็นจุดเด่นของชุมชน สถานที่
สำคัญ และภูมิปัญญาของชุมชน

5.2 บทเรียนและองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน

จากการดำเนินงานในพื้นที่ ที่มงาน U2T ตำบลคือเวียง ได้รับบทเรียนและองค์ความรู้ที่ได้จาก
การปฏิบัติแบบลงมือทำ และการพัฒนาทักษะจากการได้รับความรู้ในการอบรมแต่ละครั้งที่ได้จัดโดย
ส่วนกลางและในพื้นที่ โดยบทเรียนและองค์ความรู้ที่ได้รับคือ

1. บทเรียนการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านการพัฒนาความรู้ด้านทักษะที่ส่วนกลางกำหนด อันได้แก่
ทักษะความรู้ด้านภาษาอังกฤษ ด้านการเงิน ด้านสังคม และด้านเทคโนโลยี ผ่านระบบออนไลน์ และ
ด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆ ที่ใช้ในการทำงาน

2. ความรู้เกี่ยวกับสวัสดิการชุมชนที่มีความเกี่ยวข้องกับหลากหลายกองทุน และการออมเงิน
ซึ่งค้นพบว่า การเข้าเป็นสมาชิกของสวัสดิการชุมชนของคนในชุมชนเป็นไปตามการรับรู้ของคนในชุมชน
ที่ทราบว่ามีส่วนสวัสดิการประเภทไหน และความพร้อมในการออมเงินของคนในชุมชน ทั้งนี้ บางครัวเรือนก็
เป็นสมาชิกสวัสดิการมากกว่า 1 แห่ง ดังที่กลุ่มสมาชิกหมู่สวรรค์และพริกกลาบก็อยู่ในสวัสดิการ
เดียวกัน ซึ่งจุดที่จะเชื่อมโยงของการทำงานของทั้งสองกลุ่มสามารถพัฒนาสวัสดิการที่ทั้งสองกลุ่มจะมี
สวัสดิการสังคมร่วมกัน โดยอาจเป็นสวัสดิการสังคมในเรื่องของเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งน่าจะเป็นการ
พึ่งพากันในเรื่องของการขายและเรื่องการกระชับความสัมพันธ์ของกลุ่มได้

3. บทเรียนด้านการพัฒนาโครงการ บริหารโครงการ และการประเมินผลโครงการ โดยที่มงาน
U2T ตำบลคือเวียง ได้เรียนรู้ตั้งแต่การริเริ่มโครงการด้วยการวิเคราะห์ความต้องการของคนในชุมชน
ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของการพัฒนาโครงการที่จำเป็นจะต้องเข้าใจปัญหาหรือความต้องการของคนใน
ชุมชนก่อนจะเริ่มเขียนโครงการ การบริหารโครงการที่จะต้องประสบกับสภาพแวดล้อมที่ไม่แน่นอน ทำให้
ทีมได้รู้จักการแก้ไขปัญหา ข้อขัดแย้ง การประสานงาน และการปรับกิจกรรมให้เหมาะสมกับ
สถานการณ์ รวมถึงการประเมินผลโดยอาศัยหลักการวิธีการวิจัยที่ใช้วิธีการจัดเก็บบันทึกข้อมูลและ
วิเคราะห์อย่างเป็นระบบ

4. บทเรียนด้านการทำงานแบบมีส่วนร่วม ซึ่งผู้ปฏิบัติงานในโครงการได้เรียนรู้การมีส่วนร่วม
ในตัวผลิตภัณฑ์ หรือการอบรมร่วมกันนั้นจะเห็นได้ว่าสมาชิกทั้งสองกลุ่มให้ความสนใจกับการที่จะเข้า

มีส่วนร่วมในการดำเนินซึ่งอาจนำไปสู่ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มให้มากขึ้นเพื่อที่จะมีการพัฒนา รูปแบบผลิตภัณฑ์เพื่อความยั่งยืนต่อไปในอนาคตรวมกันได้

5. ความรู้ด้านการประกอบการทางธุรกิจทางสังคม (social entrepreneur) ที่มีการพัฒนาการ ประกอบอาชีพโดยศักยภาพชุมชนและการรวมกลุ่มกันของคนในชุมชนเพื่อพัฒนาให้เกิดรายได้แก่คนใน ชุมชน รวมถึงได้รับความรู้เชิงเทคนิคธุรกิจ เช่น การตลาดออนไลน์ การวิเคราะห์ต้นทุน และการบันทึก รายรับ รายจ่าย ซึ่งเป็นการสนับสนุนให้กลุ่มวิสาหกิจสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ได้ด้วยตนเอง เพิ่ม ความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการทางสังคมที่สามารถประกอบธุรกิจได้ด้วยตนเองและลดการพึ่ง พึ่งงบประมาณจากรัฐเพียงอย่างเดียว

6. ความรู้ด้าน Creative Economy เพื่อให้มีการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างสร้างสรรค์ ที่จะขับเคลื่อน เศรษฐกิจบนพื้นฐานขององค์ความรู้ การใช้ทรัพย์สินทางภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความเชื่อมโยงกับ พื้นฐานทางวัฒนธรรมในท้องถิ่น การใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมใหม่ เป็นการพัฒนาและเพิ่มความ เจริญเติบโตทางเศรษฐกิจโดยใช้สินทรัพย์ที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาอย่าง ยั่งยืน

